

Ingyenfüzet: „A mezőgazdasági gépek üzemanyagainak ismertetése“.

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: V., Báthory-u. 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 294-52.

Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463-09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bádlós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:

Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam, 50. szám.

Vasárnap, december 14.

Adják vissza a jegyzőt a falujának!

Írta: kiskéri Tottf Béla főjegyző.

Sok-sok évtizeddel ezelőtt, amikor a falusi ember még nem igen értett a betűvetéshez, itt is, ott is letelepedett a faluban egy messziről jött ember. Senki sem ismerte, csak azt látták rajta, hogy urféle. Nem bántott senkit, hát őt sem bántották, de mert igen szives, barátságos volt, aztán értett a nép nyelvén, vendég lett hol itt, hol ott; szépen eléldégtelt. Nem ingyen. Ha akadt valakinek valami megírni való levele, instanciája az urasághoz, vagy a vármegyéhez, leírta szépen, aztán úgy olvasta fel a megbízója előtt, ahogy azt elgondolta. Ha kért, akkor alázatos, könnyörgő hangon; ha meg az idegenbe vetődött, rossz hirre

vergődött fiunak szólt, hát pattogva. Többnyire világlátott ember volt, már nem fiatal, tudott jótanácsokat is adni, de tudott szomorú időben a néppel érezni, őket vigasztalni, lakodalomban, disznótoron adomázni, asszonynéppel elmókázni és ha kissé emelkedett lett a hangulat, messziről hozott nótákkal tüzelni a vigadókat. Így aztán lassan hozzászótktak az atyafiak: commenciós íródeákja lett a falunak.

Mikor a faluházán bíró is lett, amikor a jobbágyság felszabadultával megalakultak a közbirtokosságok, ennek meg annak is kellett valaki, aki a nemes vármegye, meg a

Indulnak a karácsonyfák a megszállott Erdélyből és Felvidékről Csonkamagyarországba!

szolgabíró írásait elolvassa, azokat akkurátusan elmagyarázza, no meg gondolkodni is segít bíró uramnak, hogy milyen választ kell adni, nehogy az uraság vagy a vármege urai megharagudjanak a falura. Ekkor került be a faluházába, a falu pennájának.

Teltek-multak az évtizedek, a faluháza már nem lehetett meg a penna nélkül; paksus kellett lóra-marhára, de módiba jött a stempli is, hát ezt rendes gyomru ember nem igen vette be, erre is jó lett a falu pennája. Ahogyan a község belélete fokról-fokra fejlődött, úgy fejlődött vele a nótárius is. Persze egy-két fejhosszal mindig előre, hisz a kezdetnél is úgy volt, ennek a távolságnak meg is kellett maradnia, meg is maradt — máig.

Ma már nem peleskei nótáriusok ülnek a faluházán, de valóságos jogászok, akik — ha talán a többségnek nincs is még doktori diplomája — bátran adnak és sokszor adnak is, tanácsot valóságos jogász embernek. Az a sokoldalú, rengeteg munka, amit végez, az a rengeteg ostopattogtatás a füle mellett, az a pallosuhogás a nyaka körül, kiköszörülte az esztét, önvédelemből, meg a falu védelmében.

Sok-sok évtizeden át a falu összeforrott a jegyzőjével — ikertestvérek lettek. Nem tudom, ha ma hirtelen eltávolítanák helyéről a jegyzőt, mi lenne, de azt tudom, hogy sok idő telne el, amíg elfelejtené a falu, sok ideig lenne betege ennek az operációnak.

Hát hiszen így is távolodik, nem ugyan testileg, mert hiszen benn ül a faluházán, de lelkileg. A falu népe nem tudja, mi van vele, de érzi, hogy hiányzik neki valakije, aki buban-bajban segített; ma is segít — ha tud, de legtöbbször nem tud, mert nehéz bilincseket raktak mind a két kezére. Látja a falu népe, hogy verejtékezik az ő jegyzője, nem csak a munkában, de még inkább abban a kínos helyzetben, hogy mindenáron segíteni akarna az ő faluján, de hiába, a falu lelkét meg nem értő rendelkezések áthághatlan korlátokat állítanak elébe. Lehetetlen garmadája a testet-lelket ölé, nagy százalékban felesleges írásbeli munkának, minden idejét, minden energiáját elrabolják és ha ezekből időről-időre kikecmereg, nem tetterős férfi, hanem törődött, lelkileg kifáradt ember kél fel az íróasztaltól.

Jelszó: az ország újraépítése, a falu fejlesztése. De mit csináljon az a szerencsétlen jegyző, ha olyan kínai falat állítanak elébe, amelyet se áttörni, se ezen átvégődni nem tud? A falu népe kínos szomorúsággal, részvétellel nézi ezt a tehetetlen vergődést — egy ideig — már évek óta, de meddig? Napról-napra látja, nézi kénytelen ezt a tehetetlen vergődést és mert a falu igaz érdekeit szolgálni nem képes, hanem a bürokrácia, a hatalom tehetetlen lapdájává sülyedt, lassan, de biztosan elhidegül tőle. A jegyző már nem a falu jegyzője!

Már most az a kérdés: mi az igazi nemzeti érdek? Az-e, hogy a falu más vezetők kevésbé lelkiismeretes munkájának vettessék-e szabad prédául, vagy az ő évszázados hú barátja, megértő tanácsadója, a magasabb állami és a falusi érdekek mindig meggondolt összeegyeztetője vezetése alatt maradjon-e? Határozni kell, mert ez az idegfeszítő állapot soká nem tarthat.

Eközben a falu még ma is azt kiáltja: adjátok vissza a jegyzőt a falujának!

A Kormányzó Ur nevenapjának ünneplése.

Vitéz nagybányai Horthy Miklós nevenapját bensőséges érzéssel ünnepelte meg az ország, nagyvárosokban, kis falvakban egyaránt. A Kormányzó Ur a lehető legszerényebb keretekre óhajtott szorítani az ünneplést, mégis a magyar szívek megdobbantak maguktól és elküldték szeretetüket Magyarország első embere felé.

A Kormányzó Ur névnapján a várbeli helyőrségi templomban Hász István tábori püspök mondott tedeumos szentmisét és szentbeszédet. A református egyetemi konvent Abonyi-utcai székházában ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt.

A Kormányzó Ur névnapja alkalmából fogadta többek között a kormányk Budapesti tartozkodó több tagját, a felsőház és a képviselőház elnökeit, továbbá Hellebronth Antal, Jánky Kocsárd és Dány Balázs tábornokokat. Délután a Diákszövetségek küldöttsége üdvözölte a Kormányzót, majd a Haslo lengyel dalárda adott szerezadót a királyi palota nagy lépcsőházában. A dalárda a magyar és lengyel himnuszok elneklése után több dalt énekelt, majd utána a Kormányzó Ur külön fogadta a dalárda küldöttségét, nevezetesen Stablski Szaniszlót, a Haslo daleyjesület elnökét, álamvasuti fótanácsost, Survynski Leót, a nagy lengyel galosszövetség elnökét, a lengyel képviselőház tagját és Kwaskik Szaniszló tanárt, a Haslo daleyjesület karnagyát. A Kormányzó Ur elbeszélgetett a küldöttség tagjaival s megköszönte a kedves figyelmet.

Az Országos Ügyvédszövetség nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur országulásának tizeves évfordulója alkalmából megfestette a Kormányzó életnagyságu arcképét Burghardt Rezső festőművésszel és elhelyezés és megörzés végett felajánlotta a Budapesti Ügyvédi Kamarának. A Budapesti Ügyvédi Kamara a képet Miklós napján leplezte le díszes külsőségek között, a kamara Szemere-utcai székházának dísztermében.

Legnagyobb részben a Hangya bonyolítja le az olcsó szövet- és bakancs-akciót.

Mint ismeretes a gazdaképviselő, Schandl Károly d. ny. államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatójával az életmozgalmat indítottak a kiscsajda- és munkásaladóknek olcsó és jóminőségű téli ruhával és lábbelivel való ellátására. A kormány teljes erejével támogatta ezt az akciót, melynek következtében a gyárak az olcsó ruhaanyagot és lábbelít önköltségi áron ajánlották fel. A kedvezményes ruházati anyagok és lábbelik szétosztásával a kormány elsősorban a Hangyát bízta meg, miután egyedül a Hangya vállalta az akció lebonyolítását csaknem teljesen altruista alapon. A Hangya, amellelt, hogy önzetlenül állt az akció rendelkezésére, óriási feladatot vállalt magára az olcsó ruházati cikkek szétosztásával. De, mint az eddigi jelek mutatják, a Hangya-központ kitünő szervezőtességgel fogott neki a munkának, úgy, hogy az olcsó szövet- és lábbel-akció lebonyolítása előreláthatólag minden tekintetben zavartalan és sikeres lesz. Az egész akciót a Hangya-központ ruházati osztálya végzi. Az akció keretében szétosztásra kerülő olcsó szövetanyagokból a központ mintákat küldött az összes falusi Hangya-szövetkezeteknek s azokat külön körlevélben oktatta ki az akció sikere érdekében szükséges teendőkről. Ha meggondoljuk, hogy 1600 vidéki Hangya-szövetkezetről van szó, amelyek az akcióba bekapcsolódnak, elképzölhet, milyen hatalmas szervezőmunkát kell végeznie a Hangya-központ ruházati osztályának, hogy gyorsan és zökkenés nélkül jusson el az olcsó téli szövetanyag és lábbel az arra szoruló falusi néphez.

A falusi Hangya-szövetkezetek is csaknem teljesen önzetlenül végzik a szétosztás munkáját, de azért nagy odaadással törekednek arra, hogy az olcsó ruházati akcióval segítségére legyenek inségben vergődő tagjaiknak. Az anyagból mindenki annyit vásárolhat, amennyit akar, tehát nincs maximuma a megvehető mennyiség. Értésülősünk szerint a Hangya mintegy 55.000 méter szövetet oszt szét a falusi szövetkezetek útján. A bakancsból előreláthatólag 20—30.000 párt juttat el a Hangyá a falvakba.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszer,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.
Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Nagyszabású értekezleten vitatta meg a Faluszövetség a pestmegyei kistermelők sérelmeit

A panaszokat a főváros és a hatóságok elé terjesztik — A tejkérdés máris elintézését nyert, amennyiben a kistermelők továbbra is szabadon hozzáfutják be a tejet a fővárosba.

Mint ismeretes, a „Falu” Országos Földművelésügyi társaság november hó 18-án tartott választmányi ülésén olyan értelmű határozatot hozott, hogy nagyszabású értekezletet hív egybe a pestkörnyéki termelők panaszainak és sérelmeinek megtárgyalására. Mintegy hetven község százhuszezer termelőgazdáját érinti ez a nagyfontosságú ügy, érthető tehát, hogy a Faluszövetség, mint a kisemberek érdekeinek hivatott orgánuma, teljes súlyával felkarolta ennek a régóta vajdudó kérdésnek megoldását.

Az értekezlet december hó 3-án zajlott le a Faluszövetség nagy tanácskozótermében, mintegy kétszáz főnyi érdekelt közönség részvételével.

Schandl Károly elnöki megnyitója.

Az értekezletet Schandl Károly dr., ny. államtitkár elnök nyitotta meg és üdvözlötte a megjelent előkelőségeket, közöttük Szomjas Lajos ny. államtitkárt, Staub Elemért, az Exportintézet elnökét, Kaán Károly államtitkárt, Agoraszó Tivadart, továbbá az OMGE és a Hangya képviselőit, a nagy számban megjelent országgyűlési képviselőket és a vidéki kiküldötteket. Majd vázolta az értekezlet célját, amely arra irányul, hogy a pestkörnyéki termelők érdekében olyan javaslatokat tegyenek, amelyek alkalmasak arra, hogy a fővárosi piacokon a termelőket ért súlyos sérelmek megszűnjenek. Hangoztatta annak szükségességét, hogy a falunak és a fővárosnak együtt kell keresnie a megoldást és nem az ellentéteket akarjuk kiélesíteni, — mondotta — *hanem a választalatokat eldönteni.* Az értekezlet keretében nem tartja szükségesnek a tejkérdés tárgyalását, mivel ez az ügy a megoldás útján van és így a megjelenteket *csakis a gyümölcs- és fűszerek behozatala körüli sérelmek előadására kérte fel.*

Ezután Unger Ferenc főjegyző a székesfőváros részéről bejelentette, hogy a pestvidéki kistermelők a tejet továbbra is szabadon behozhatják a fővárosba és az eddigi közegészségügyi ellenőrzésen kívül a tej értékesítésében senki sem fogja háborgatni őket.

Viczián István országgyűlési képviselő, mint a főváros törvényhatósági bizottsági tagja szólalt fel ezután és azt hangoztatta, hogy a főváros törvényhatóságának vezető pártjában megvan a megértés a pestvidéki termelők iránt. Biztosította a termelő gazdákat, hogy a párt továbbra is a legnagyobb jóindulattal fogja kezelni a gazdák kívánságait.

A sérelmek.

Ezután Szekeres László dr., a Faluszövetség főtitkára terjesztette elő azokat a panaszokat, amelyek a Faluszövetségbe beérkeztek a piaci viszonyokra vonatkozóan. A legsúlyosabb panasz az, hogy a főváros a kofák és egyéb közvetítők javára korlátozza a termelők árusításának az idejét, különböző piacokon nem egységesen állapítja meg az eladás időpontját, kedvezményben részesíti például a bolgár kertészeket a magyar termelők kárára. Sérelmezik a termelők azt is, hogy ugyanattól a termelőtől, ha más piacra kénytelen átvinni termelvényeit, *ismételtén behajtják a helypénzt*, ami gyakran adódik elő, mert a piacon megálló kocsik számát korlátozzák. Mikor azonban a termelő átmege a másik piacra, ahol esetleg jobb árakra számít, ott közben már mások helyezkedtek el, úgy, hogy *harmadik piacra kell mennie és harmadszor is meg kell fizetnie a helypénzt.* Ha különböző árakat hoz be a termelő, csak egyféle árut rakhat le s csak egyforma kosarakat használhat. Ugyanígy van előírva az is, hogy *csak tizedesmérleget használhatnak a termelők*, serpenyős mérleget nem, így azután igen sok termelőnek a piacok közelében lévő kereskedőktől kell drága pénzen kikölcsönözni a mázsás mérleget. *A tulságos köveztetám ellen* is rengeteg panasz merült fel. A vámoknál való eljárás szintén sérelmes a termelőkre nézve. Hibáztatják azt, hogy a pesti piacokon csak bizonyos idő után szabad a kocsikkal megállni és ha valaki a mellékutakban pihenteti állatait, a *rendőr kihágásért felírja öt.*

Ezek és ezekhez hasonló panaszok kívánnak sürgős orvoslást, ami annál nagyobb érdeke a fővárosnak, mert hiszen a *szegényebb népréteg számára nagy megkönnyítést jelent, ha közvetlenül a termelőtől szerezheti be szükségletét olcsó áron,*

mintha a nagy haszonnal dolgozó viszontelárusítóktól volna kénytelen azt beszerezni.

A vita.

Erdélyi Aladár országgyűlési képviselő csak néhány panaszt ragad ki a sok közül, így például a *mérleg elírásának* kérdését. A kir. Kurián az igazságot jelképező istennő szobra kezében is serpenyős mérleg van. Ha az igazság szimbóluma (jelképe) elfogadja ezt a serpenyős mérleget, nem tudja megérteni, *miért nem jó a fővárosnak.* A fővárosnak meg kell szüntetnie az apró zaklatásokat és túsúrasokat a termelőkkel szemben és reméli, hogy, ha a termelők valamennyien a Faluszövetség vezetősége mellé állnak, *sikerülni fog ez a súlyos kérdést megoldani.*

Staub Elemér ny. h. államtitkár, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara alelnöke, mint maga is pestkörnyéki kistermelő, foglalkozik a napirenden lévő kérdéssel. Előadja, hogy ő már összehozott egy érdekeltséget, amely hat évvel ezelőtt kezdte megmozgatni a fővárost ezeknek a panaszoknak a megszüntetése érdekében. A főváros azonban nem tett meg semmit, ez az oka annak, hogy ma ismét csak előlről kell kezdeni az egész küzdelmet. Rámutatott az okokra is, amelyek miatt, szerinte a főváros elzárkózik a gazdák panaszainak megszüntetése előtt.

Schandl Károly dr. elnök válaszolt Staub Elemér felszólalására és hangoztatta, hogy a maga részéről úgy látja, hogy a *főváros vezetőiben megvan a jóakarat a panaszok megtárgyalására és orvoslására, nincs tehát ok a csüggedésre.* Elismeréssel adózik Staub Elemérnek, hogy ebben a kérdésben oly lelkesedéssel és önfeláldozással fáradozott.

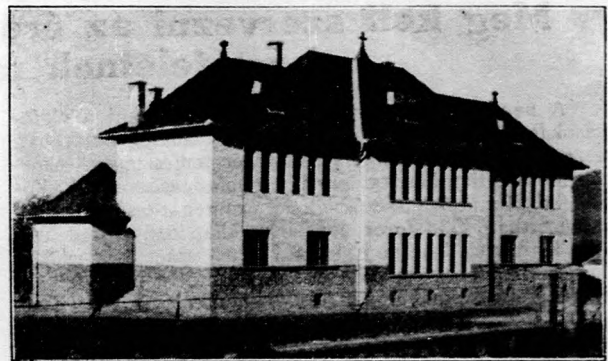
Balogh Sándor (Szada) arra kérte a Faluszövetséget, továbbá a felsőbb hatóságokat, hogy *gyakoroljanak nyomást a fővárosra*, mert a gazdaközösség helyzete kétségbeesett.

Bódis József veresegyházi termelő szintén a gazdák védelmére szólta és kérte a Faluszövetséget, hogy ebben a kérdésben nagy energiával járjon el.

Lázár Gyula rámutatott arra, hogy a vámokat önkényesen állapították meg, valamint arról sem tájékoztatják a termelőket, milyen alapon fizetnek különböző összegű helypénzt s hibáztatja, hogy a kiszagokat mindenben hátrányban vannak a kereskedőkkel szemben.

Oláh István (Dany) szintén konkrét panaszokat terjesztett elő, majd Fröhwrth Ignác (Veesés) foglalkozott azokkal a bírságokkal, amelyeket ipari kihágás címén vetnek ki a termelőkre.

Geszteyi-Nagy László, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója azt kívánja, hogy a főváros képviselői ül-

A nemestördemici új római katolikus elemi népiskola.

megyet november hó 23-án szentelt fel szép ünnepség keretében Rott Nándor dr. megyéspüspök. Az iskola felépítése körül Debreczeni Gyula plébános hervadhatatlan érdemeket szerzett.

(Domanczyk Sándor fényképészeti műterme felvétele.)

jenek le a zöld asztalhoz a termelők érdekeltségével, ott közösen keressék a megértést és a bajok orvoslását. Szerinte nemcsak a piaci ügyeket kell megoldani, hanem az állatvásárlási visszásságokat is, ahol a gazdákat *negyvenhárom fele illetékekkel, adóval rójják meg egy-egy állat eladása után*. Ez az állatoka azután annak, hogy a termelők, hacsak tudják, elkerülik a fővárosi állatpiacot és említi a főváros az elmúlt évben több mint másfélmillió illetéktől és adótól esett el ezen a címen.

Chrappán István kistarcsai, *Szöri János* főtí, *Hajdu István* maglódi kisbirtokosok hívták fel ezután az egybegyűlték figyelmét azokra a megfigyelésekre, amelyeket ők tettek a pesti piacviszonyokkal kapcsolatban s vázolták a nehézségeket, amelyekkel itt a fővárosban meg kell küzdeniök.

Kosinszky Viktor ny. min. tanácsos, a Közalalmazottak Nemzeti Szövetsége nevében kérte az elnökséget, hogy a fogyasztók érdekeltségét is vonja be a tanácskozásokba és a szövetség támogatását ajánlotta fel a Faluszövetségnek.

Baross Endre dr. szüntén konkrét panaszokat adott elő s azt a kívánását hangoztatta, hogy a termelőnek joga legyen kocsiján más termelő produktumát is behozni.

Ébner Jenő, az Országos Mezőgazdasági Kamara titkára kérte a megjelenteket, hogy ha a boltárkertészeknek a piacon való előnybe helyezéséről konkrét adataik vannak, azokat terjesszék a Kamara elé, amely azonnal intézkedni fog a

visszásság megszüntetése érdekében.

Krisztián Imre országgyűlési képviselő a pestkörnyéki gazdlák figyelmébe ajánlotta az *értékesítő szövetkezeti mozgalmat*, amely uton sok panasz volna megszüntethető és e tömörülés révén a gazdlák könnyebben és jobb áron tudnák produktumaikat értékesíteni.

Udvardy János országgyűlési képviselő azokkal a lépésekkel foglalkozott, amelyeket ő és képviselőtársai ebben az ügyben már tettek és ígéretet tett arra, hogy továbbra is mértőnen támogatják a pestkörnyéki termelőgazdlák kívánásait.

Végül *Vécsy József* báró összegezte az értekezleten elhangzottakat azzal, hogy ezeket a kérdéseket sürgősen meg kell oldani a pestkörnyéki homokos talajon gazdálkodó termelők létérdekeiben.

A Határozat.

Több más hozzászólás után *Schandt Károly* dr. elnök bejelentette, hogy az *elhangzottakat javaslat formájában a főváros*hoz és az *illetékes hatóságokhoz fogja a Faluszövetség be-terjeszteni*.

A megjelentek lelkes éljenzéssel fogadták *Schandt Károly* megnyugtató szavait és az impozáns gyűlésről azzal az érzéssel távoztak, hogy ügyük sorsa a Faluszövetségnél a legjobb kezekben van.

Az agrárblokk mozgalma az árak csökkentése érdekében.

Az Egységespárt agrárblokkjának végrehajtóbizottsága az elmúlt héten farkasfalvi *Farkas Géza* elnöklésével ülést tartott, amelyen az iparcikkek olcsóbbátételére irányuló „*Le az árakkal!*”-mozgalommal foglalkozott.

Dréhr Imre ismertette a mezőgazdasági és ipari termelvények árait és az ezek alapján kialakult árolóhelyzetet 1913-tól a mai napig. Ismertette továbbá a német, olasz és francia mezőgazdasági és ipari áralakulást, azután a német birodalmi kormány szükségrendeletét, valamint a Mussolini által kiadott rendeleteket és az ezek alapján szerzett tapasztalatokat.

Dréhr Imre felszólalása után *Kiss István* részletesen ismertette a buza világgiaici áralakulását és kimutatta, hogy az 1913. évi átlágarhoz viszonyítva ez idő szerint Magyarországon 42 százalékkal alacsonyabb a buza ára. A rozs árnívója még ennél is nagyobb mértékben csökkent. Összehasonlítást tett ezenkívül az ipari termékek áraival, végül azt az indítványt tette, hogy a különböző árucikkek áralakulásának a kivizsgálására az egészségesebb áralakulás előmozdítására bizottságot kellene kiküldeni.

Ezután vita fejlődött ki, amelyben *Kiss István*, *Krudy*

Ferenc, *Tomcsányi Vilmos Pál*, *Szimyei-Merse Jenő*, *Csák Károly*, *Putnoky Móric*, *Madarász Elemér*, *Szuhányi Ferenc* és *Matta Árpád* vettek részt. A vita eredményeként az agrárblokk elhatározta, hogy a pártértekezlet és a kormány elé viszi a kérdést és kéri fogja a kormányt, hogy alakítson egy országos gazdaságpolitikai bizottságot, amelynek hivatása lesz az ipari cikkek irányárait megállapítani és általában az olcsó megélhetés kérdésével foglalkozni. Ebben a bizottságban az agrárblokk kiküldöttjein kívül a termelők, a fogyasztók, továbbá a kereskedelem és az ipar szakemberei foglalnának helyet. E a bizottság egyelőre a legszigorúbb árkalkuláció ellenőrzése kapcsán alakítja ki azokat az irányárakat, amelyeknek az lesz a hivatása, hogy fokozzák az ország lakosságának fogyasztóképességét.

Foglalkozott a bizottság a már egyszer nálunk is felmerült *aggregényadó bevezetésének gondolatával*, amelyből eredő bevételeket a termelő kisgazdatársadalom megsegítésére fordítanák. Végül foglalkozott a végrehajtások felfüggesztésének, illetőleg a kisgazdatársadalom végrehajtására vonatkozó tilalmi rendelkezések visszaállításának lehetőségével és szükségességével.

Meg kell szervezni az érdekelt gazdákat a vadvizek kártételeinek megszüntetésére!

A nép nyelvén *vadvizek*-nek nevezik azokat a vízforrásokat, tölcsököket, amelyek egy-egy község határában részint áradással, részint a métegykor terjesztésével okoznak mérhetetlen károkat a magyar mezőgazdaságnak. Körülbelül félmillió kataszteri hold, mezőgazdaságilag jól hasznosítható föld forog évről-évre állandóan veszedelemben, amit meg lehetne szüntetni, ha hozzáértő mérnökök terveit szerint és vezetése alatt, úgy, mint a nagy folyóknál és folyamoknál, megfelelő vízumunkálatokat végeznének. Sok-sok kismember, földmives és földmunkás is keresetbe juthatna e vízumunkálatoknál.

A mezőgazdasági károk megszüntetése, a termőföldek szaporítása és az eddig hasznosítatlan földek jobb kihasználása: az a hármascél, ami *Mayer János* földmívelésügyi minisztert arra készítette, hogy az eddig állami szabályozás alatt nem álló vadvizek kártételeinek megszüntetésére vonatkozó munkálatokat szintén állami felügyelet alatt

és megfelelő állami támogatással hajtassa ezentul végre.

Az erre vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőház már letárgyalta és el is fogadta, remélhetőleg a felsőház is rövidesen tárgyalás alá veszi, úgyhogy az még ebben az esztendőben törvényerőre emelkedhetik és végrehajtható is lesz.

A törvényjavaslat szerint az állami támogatás igen jelentékeny mértékű lesz. A földmívelésügyi minisztérium az érdekelt bizottságnak a *Nemzeti Bank* mindenkorin kamatlábának megfelelő, indokolt esetekben pedig *teljesen kamatmentes 20 évi lejáratu kölcsönt nyújt, a felmerült költségek 50 százalékának erejéig*. Ebből a kölcsönből már is meg lehet indítani a munkálatokat, mert hiszen a vízumunkálatok terveit a minisztérium készítetteti el s az gondoskodik a munkálatok vezető és ellenőrző mérnökök és más szakemberek kiküldetéséről.

Számítások szerint e munkálatok befejezése után már

az első esztendőben *tíz millió pengő haszna lesz az érdekeltektől birtokosságuknak*, még ha tisztán csak takarmányt termel is ezeken a vízmentesített területeken. Más kérdés, hogy mennyi hasznot lát az állattenyésztés a métegykorra Magyarországra területéről való kiirtásával?

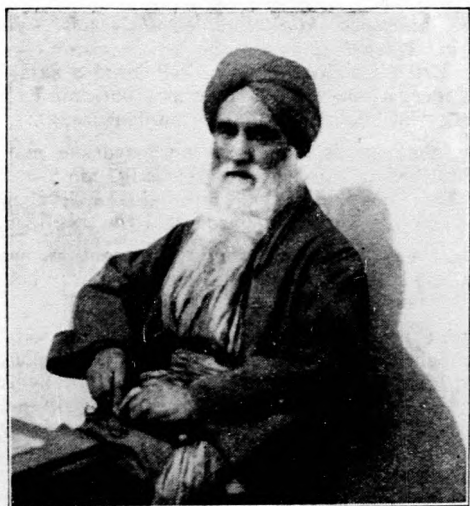
Sürgős szükség van tehát arra, hogy ott, ahol az ilyen vizkások évről-évre megismétlődnek, a földmivelő lakosság már jóelőre *szervezkedjék*. A törvény szerint ugyanis ilyen munkálatok csak akkor indíthatók meg, ha azokat az érdekeltektől birtokosság többsége kéri. A törvény ugyan felhatalmazást ad a földművelésügyi miniszternek, hogy amikor a közérdeket látja veszélyeztetve, — az különösen az országhatárokon van — az érdekeltektől birtokosság többségének akarata ellenére is elvégeztesse ezeket a munkálatokat. Erre különben régebben a községeket szintén törvény kötelezte, de e munkálatok a már annyira meggyűlölt közmunkák útján, az egyéb feladatokkal túlterhelt közigazgatási hatóságok ellenőrzése mellett a legtöbb helyen csak úgy tessék-lássék módjára végezték. Ezt az állapotot akarja megszüntetni különösen a földművelésügyi minisztérium, amely hivatott és legfőbb öre mezőgazdasági termelésünk fejlesztésének, a jobb és olcsóbb termelés megvalósításának.

Szervezkedni kell tehát mindenhol az érdekeltektől birtokosságuknak, vagy társulatba, vagy szövetségbe és be kell jelenteni mielőbb a kulturmérnöki hivatalok útján, hogy *igényt tart a vadvizek kártételeinek megszüntetéséhez szükséges munkálatok állami támogatására*.

A javaslatnak törvényerőre emelkedése után különben a kiadandó végrehajtási rendelet részletes tájékoztatást fog nyújtani, mi a teendője az érdekeltektől birtokosságuknak, kihez, melyik hatósághoz forduljon kellő utaiigazításért. Addig is a *Faluszövetségben, gazdakörökben* mindenütt tárgyalják meg e kérdést és a földművelésügyi néphivatott vezetői már előre szervezzék meg az érdekeltektől lakoságot.

Súlyos ítélet a katonai takarmánypanama ügyében.

Ismeretes, hogy a budapesti honvédtörvényszék hetekkel ezelőtt kezdte tárgyalni a nyár elején kipattant magyarországi *takarmányszállítási panama* bűnügyét. A bűnügyben először Lühnsdorff Ferenc takarmánykereskedőt tartóztatta le a polgári hatóság, majd pedig Lühnsdorff vallomása alapján a vizsgálat során hamarosan *több katonai személyt* tartóztattat le a honvédtörvényszék, így Takács Lajos alezredest, Metz Géza,

Sirdar Umrao Singh Sher Gil

hindu (indiai) tudós, aki a közelmúltban előadást tartott Budapesten, a Magyar Teozófiai Társaságban.

HA ÖN NEM FÉL AZ IGAZSÁGTÓL, akkor jószóltasson velem.

A történelem legrégebb tudománya a csillagászat, amelynek segítségével az Ön életéből, múltjából, jövőjéből sok tény állapítható meg. Pénzügyi lehetőségek és egyéb bizalmas körülmények tárthatók fel a csillagászat nagy tudománya által. Megállapíthatók az Ön kilátásai a házasságban, megállapíthatók barátai és ellenségei terveinek és vállalkozásainak eredményei. Örökségek és sok más fontos kérdés oldható meg.

Jószóltasson velem feltűnéseltető tényeket, amelyek tudatában az Ön egész életfolyása megváltozik és eredményt, szerencsét, előrehaladást biztosít kétségbeesés és szerencsétlenség helyett, amelyek most Ön elé tornyosulnak. Az Ön csillagászati értelmezését részletesen és egyszerű nyelven, értelmes formában kapja meg két teljes oldalon. Adja meg feltétlenül születési időpontját névvel és címmel, értelmes és sajtóközeli írással. Ha akarja, úgy mellékelhet 50 fillért bélyegben (nem vert pénzben) a portó és irás-költségek fedezésére. Címezzé levelet a következőképpen: *Professzor ROXFOY, Dept. 4010, Emmastraat 42., Den Haag (Holland)*. Prof. Roxroy nem érti a magyar nyelvet, ezért sajnálatára csak német, francia vagy angolnyelvű válaszokat küldhet. Levele 40 fillér ragasztandó.

Heini Antal és Ruisszel József gazdasági főelőadót és Schaffus Endre tüzérezredest. A visszaélésekkel vádolt tiszték büntényét hosszú tárgyalás után a napokban befejezte a honvédtörvényszék, amely december hó 4-én hozott ítéletet a magyarországi bűnperben. A honvédtörvényszék bűnösnek mondta ki Takács Lajos alezredest és Metz Géza csalás büntetésében és ezért *Takács Lajos alezredest lefokozásra, kitüntetésein elvesztésére, továbbá két esztendői és két hónapi súlyos börtönre ítélte*. Metz Géza a törvényszék nyugellátásának és érdemrendjének elvesztésének kimondása mellett *egy esztendői súlyos börtönre ítélte*. A törvényszék az ítéletben kimondotta, hogy Takács Lajos alezredest és Metz Géza 1929. év augusztusától a jelen év április hónapjáig közepéig Lühnsdorff takarmánykereskedő felbujtására *tizennyolc darab hamis okiratot állított ki, amelyek különböző széná- és szalmakitüntetések átvételét ismerték el, a szállítmányokat azonban sohasem vették át*. Lühnsdorff Ferenc a hamis elismervények révén több mint hétszáz ezer pengő kárt okozott néhány budapesti pénzintézetnek. A törvényszék Heini Antalt és Ruisszel Józsefet csalás büntetésében mondta ki bűnösöknek. Heini mult év őszén Győrszabadhegyen, Ruisszel pedig Komáromban Lühnsdorff felbujtására hamis átvételi elismervényeket állított ki, mintegy ötszáz ezer pengő értékéről. A hamis átvételi elismervényeket Lühnsdorff több bankintézetnél beváltotta, ami által a bankoknak jelentős kárt okozott. Heini Antalt a bíróság külön bűnösnek mondta ki ajándék elfogadásáért, amiért a *Topták és Koráb-cégtől 90.000 pengő jutalmat* elfogadott. Bűnösnek mondta ki a törvényszék Heini csalás büntetésében is, mert Győrszabadhegyen parancsnokát félrevezetve, saját részére 2500 pengőt szerzett. A törvényszék *Heini Antalt nyugellátásának és kitüntetésének elvesztése mellett ötszendői súlyos börtönre ítélte*. Ruisszel Józsefet a honvédtörvényszék nyugellátásának és kitüntetésének elvesztésére és *tíz hónapi súlyos börtönre ítélte*. Schaffusz Endrét a honvédtörvényszék szolgálati kötelesség ellen elkövetett vétségben mondta ki bűnösnek, mert Schaffusz a Heini Antal által eléje tett hamis tartalmu engedélyező leveleket, habár nem győződött meg azok tartalmáról, hanyagságból aláírta. A honvédtörvényszék ezért *Schaffusz Endrét egy hónapi foglárközságra ítélte*.

Az orosz szovjet közeli bukását jósolja egy angol lap.

Az orosz földművesek gyűjtik az ezüst- és rézpénzt. — Aprópénz helyett cigarettá. — A szovjet szakadatlanul nyomja a „fehérpénzt”.

Egyik angol világlap híradása szerint az orosz szovjet szemmel láthatóan utolsó idejét éli. A szovjet bukását mi sem jellemzi jobban, — írja az angol ujság — mint az a lázas mohóság, amellyel az orosz nép az ezüstpénzt és az idegen valutát gyűjti. Annak ellenére, hogy a vörös hatóságok halálbüntetéssel sujtják a pénzhalmozást, valóságos pénzgyűjtési láz fogta el a szovjet lakosságát és minden anyagi erejével az idegen valuták megszerzésére törekszik. Az ezüst váltópénz, amelyet néhány évvel ezelőtt hozott forgalomba a szovjet kormány, teljesen eltűnt a forgalomból és a moszkvai szovjetbanktól sem lehet már ezüsttrubelt kapni. De nemcsak az ezüstpénzt tették el az előrelátó oroszok, de már az aprópénzt is eltűnt a forgalomból. A réz kopeket és a többi aprópénzt cigarettá és más egyéb könnyen cserélhető jószág helyettesíti.

Az idegen valutákért a zugforgalomban a hivatalos árfolyam tizszeresét fizetik. Május óta Oroszországban az élelmiszerek és ruházati cikkek ára a régi ár hatszorosára emelkedett. A szovjetpénz, a *cservonyec*, már teljesen elvesztette vásárlóképességét. Megtörténik, hogy a szovjet-tisztviselő elsején megkapott fizetéséből már csak a negyedét tudja megvásárolni annak, amit az előző hónapban fizetéséből megvehetett. A szovjet a teljes összeroppanás elhárítása végett szakadatlanul nyomja az új papírpénzt, amely ilyenformán alig ér valamit. Az angol világlap szerint az elkövetkező fél esztendő borzalmas válságot hoz Szovjetoroszországra. A közeli tél éhínséget és rettenetes nyomorúságot hoz Oroszországra. Remélhető, — írja az angol ujság — hogy a borzalmas nyomorúság meghozza végre a szovjet uralmának halálát is.

Hosszu halasztást a gépadósságok törlesztésére!

A gazdasági ujjaszületés első idejében hatalmas erővel indult meg a munka a magyar ugaron. Gyönyörű beszédekben fejtegettük, hogy többet és jobbat termeljünk. És a falu népe egy emberként sorakozott föl a vezetők mellett abban a gabonacsatában, amelynek célja az volt, hogy talpraállítsa a megnehezült időkben gazdasági egyensúlyunkat. A munka lázában égett a magyar föld és a dolgos, szorgalmas kezek nyomán dusantermő kalásztenger lett, amely csak ugy ontotta az élet kenyérét a gazda zsákjába.

A háboru utáni idők első nehézségein csakhamar átesett a falu népe és munka vidám üteme csengett a barázdák fölött. Hogy még jobban menjen a magyar kenyér megkezdett harca, kiscgazdáink egymásután vették a modern talajművelő és magtisztító gépeket. Maga a kormány is elősegítette olcsó, hosszulejáratau kiscgépakciójával. Az eredmény az lett, hogy még a legkisebb gazdaság is felszerelte magát gépekkel.

A falu népe is vásárolta a gépeket, abban a reményben, hogy a nagyobb termés jó árából könnyen le tudja törleszteni. De vásárolta azért is, mert a versenytermelés és a talpraállás nehéz munkáját csak így szolgálhatta. Minden magyar gazda meg volt győződve arról, hogy a gépek használata és gyarapítása kötelesség ugy maga, mint a nemzet iránt. Ennek a hatalmas gébeszerzésnek és a falu törhetetlen akaratának tulajdonítható, hogy buzatermésünk az 1927. évben olyan mennyiséget eredményezett, amely Csonkamagyarország területén a háboru előtt sohasem fordult elő.

De ember tervez, Isten végez. Amikor már teljes erővel folyt a magyar gabonaharc és eredmények is mutatkoztak, akkor kezdődött el a lassu örlő folyamat, amely a gabonaárakat ugy lemorzsolta, mint ahogy az ember a kukoricaesővet szokta. A gabona ára csuszott lefelé, az iparcikk ára egyre felfelé. És így történt meg, hogy a mezőgazdasági termékek áráról ugy elszaladt az élet és az iparcikké ára, hogy ma már a gazda alig tudja megfizetni. A jövedelem egyre kevesebb, a kiadás pedig egyre több lett. Mert a magyar buzatermelés, sőt talán az egész Európa termelése két malomkö közé szorult. Egyrészt Amerika és az orosz gabona nagy tömege fogytatta, másrészt pedig a belföldi elértéktelenedés. A 32 pengős buza ára ma szerényen 12—14 körül huzódik meg. Ez pedig azt jelenti, hogy a gazda még a termelési

önköltséget, saját munkájának árát sem kapja meg. Vagyis azt jelenti, hogy a magyar szántóföldnek, — ahogy egy szakiró mondja — közel háromnegyed része nemcsak hogy hasznot nem hajt, de egyenesen veszteséggel jár s a mezőgazdaság adósságát szaporítja.

Igy történt meg, hogy a falu népe, mely a jobb termelési és értékesítési viszonyok reményében megvette mindazokat a mezőgazdasági gépeket, melyeket hasznosnak és szükségesnek tartott, ma nehéz bajokkal küzd, mert nem tudják a vásárlásból származó hátralékokat törleszteni. A legtöbb falu tele van ilyen gépadóssággal, amely óriási teherként nehezedik a nép vállára. És ez a derék, becsületes falusi népünk nem oka annak, hogy fizetni nem tud. Mert fizetne nagyon szívesen, de már nincs miből. Ami terem, annak nincs ára. A gond egyre több és az adósság ugy szaporodik, mint a folyó partján a fővény.

Éppen ezért a Vasárnap utján is felhívjuk az illetékes gépgyárak figyelmét arra, hogy a falu gébeszerzésekből származó követeléseinek törlesztési határidejét tolják ki a lehető legmesszebb — mondjuk — a jobb időkre. Ezt a gyáriparnak meg kell tenni a saját érdekében is, mert a magyar gyáripar megrendelője és fogyasztója nagy mértékben a magyar mezőgazdaság.

A falu népe és a magyar mezőgazdaság már elment az áldozathozatalban egész a végsőkig, most a gyárosokon a sor, hogy válságba, önhibájukon kívül majdnem fizetési csődbe kerül kiscgazdaosztályon segitsen.

Mert ugy gondoljuk, hogy a nemzet szempontjából nem közömbös sok százezer kiscgazda pusztulása. Már pedig itt tartunk.

Értse meg tehát a gyáripar a nehéz idők szavát, mert mégis csak előbbre való az ország kiscgazdatársadalmának fennmaradása, mint egy időszaki nyereség elkönyvelése. A magyar gazda anyagi romjain nem épülhet fel a gyáripar épülete. De a józan közigazdasági érdek is azt követeli, hogy nagyiparunk ne tegye tönkre bevételt és fogyasztóit. Sőt egyenesen érdeke, hogy a falu vásárlóereje erősödjön, mert ha a falu gazdaságilag elérőtlenedik, ez az ország pusztulását vonja maga után.

Jól jegyezze meg a gyáripar azt, hogy a falu kenyérét védeni annyi, mint védeni magát és a nemzetet.

Jövő héten küldjük meg a „Vasárnap“ ajándék-naptárát.

A „Vasárnap“ minden esztendőben kedves kötelezőségének tartja, hogy előfizetőinek hűségét és bizalmát őszinte hálája kifejezésével viszonozza. Ezt a célt szolgálja: az ajándéknapár.

Örömmel jelenthetjük olvasóinknak, hogy a „Vasárnap Naptára“ máris elkészült és legkésőbb karácsonyra ott lesz valamennyi előfizetőnk asztalán. A közel másfélszáz oldalas, csinos kiállítású naptár, mely valóságos tárháza a vonzó modorban megírt ismeretterjesztő cikkeknek és szebbnél-szebb szórakoztató olvasmányoknak, bizonyosan teljes mértékben kivívja olvasóink tetszését és a hosszú téli esték igazi gyönyörűsége lesz.

Természetesen csakis azoknak az előfizetőknak küldjük meg az ingyen-naptárt, akik nincsenek hátralékban az előfizetési díjakkal. Kérjük tehát a hátralékos előfizetőket, sürgősen juttassák el hozzánk az előfizetési díjakat, nehogy megfosszák magukat e pompás ajándéktól.

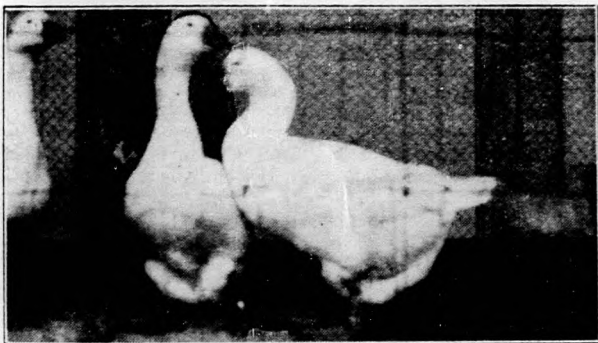
Végül olvasóink szives tudomására hozzuk, hogy ujonnan belépő előfizetőink számára is megküldjük az ingyen-naptárt. Éppen ezért kérjük, hogy — előfizetőgyűjtő munkásságuk során — hívják fel erre a körülményre ismerőseik és barátaik figyelmét.

Megnyilt a nemzetközi baromfi-kiállítás.

December hó 5-én délelőtt nyílt meg a *Baromfitenyésztők Országos Egyesülete* által rendezett VII. Nemzetközi Baromfi-kiállítás a budapesti tenyésztelváros területén. *Jandaurek* Vince dr. m. kir. gazdasági főtanácsos fogadta a megjelent előkelőségeket, majd a kiállítás megnyitására *Teleki József* grófné elnöknő kérte fel *Mayer Károly* földművelésügyi államtitkárt.

— Örömmel kell kijelentem, — mondotta többek közt az államtitkár — hogy ez a gazdasági ág óriási fejlődést mutat. Ez részben annak is tulajdonítható, hogy a földművelésügyi minisztérium mintegy kétmillió pengőt fordított a szakszerű baromfitenyésztés fejlesztésére, de elsősorban a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete vezetőségének kell elismeréssel adoznunk. *A tojáskivétel, valamint az élő és rágott baromfi exportja az összkivétel nyolc százalékát teszi ki, tehát meghaladja a nagy gazdasági ágak, így az élősertényésztés kivételét, sőt megközelíti a buzáskivételünket, amely az összkivétel 9 százalékát teszi ki.* A baromfitenyésztés feladatait, a minőség fejlesztését és a tojás sulyának emelését a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete a lehetőség megvalósította.

A kiállítás megnyitása után a megjelent előkelőségek megtekintették a nagyszerű kiállítást, amely méreteivel s az anyag minőségével messze felülmúlja az eddigi kiállításokat s baromfi-, házinyul- és galambtenyésztésünk magyarán fejlődéséről tesz tanubizonyosságot.

Kép a baromfikiállításról.

Emdeni ludak. Bogray Elemér sárospataki tenyészetéből.

Kedvező részletfizetés!

Karácsonyra hangszer gramofon rádió

a legszebb ajándék!

Hegedű vonóval ... P 12, 15, 18.
Hegedű felszerelés tokkal P 18, 24.
Mandolin ..... P 11,50, 14, 16, 20.
Gitár ..... P 22,50, 28, 32,50, 40.
Harmonika P 7,80, 10,50, 15, 20.
Rádió detektoros teljes felszereléssel P 15.—

Jobb készülékekben nagy választék!

Gramofon már 35.-161 feljebb,

MEINELésHEROLD

XI., 462. Üllői-ut 19. sz. VII., Erzsébet körút 29.

A kiállításon 2573 tyukféle, 461 kacsa, 105 liba, 121 pulyka, 23 gyöngytyuk, 321 galamb, 205 nyul és 4 páva került bemutatásra, amely mind kiváló minőségű s a magyar tenyésztők díjesztetése szolgálatára.

A kiállítás résztvevői között versenyt is rendeztek és a nyertesek értékes díjakat kaptak. Külön érdekessége volt a kiállításnak a *külföldi tojóverseny*. Különös figyelmet érdemel a *galambkiállítás*, amely tenyésztési ág anyagi szempontból nagyobb figyelmet érdemelne. A magyar fajta lud és az emdeni lud kereszteséből kitenyészett fajta a *20 kilogrammus sulyt is eléri*. Vannak kacsák a kiállításon, amelyek soványan 9 kilogrammot nyomnak. Nyultenyésztőink produktumai minden elismerést megérdemelnek. Rendkívül érdekes volt a baromfitenyésztéssel kapcsolatos gépkiallítás is, amely szintén nagy fejlődésről tesz bizonyosságot.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház december hó 2-iki, keddi ülésén, napirend előtt *Peyer Károly* szociáldemokrata képviselő nagy botrányok közepette a fővárosi választásokkal kapcsolatos szavazóigazolványok kiképzéséről körül történt állítólagos visszaéléseket tette szóvá. Ezután folytatták az *energiajavaslat* részletes vitáját, de csak néhány szónok tudott a javaslattal foglalkozni, mert egy állítólagos hír miatt, amely a fővárosi szavazóigazolványok nagy részének eltűnésére vonatkozott, ísmét példátlan botrányt rendeztek a kisebbségi oldalon ülő képviselők. Végül is *Bud János* kereskedelemügyi miniszter erőlyes szavakkal visszautasította a posta ellen felhozott alaptalan vádakát. Az ülés folyamán az elnök több kisebbségi képviselőt elnöki rendutasításban részesített, nehányat a mentelmi bizottság elé utasított és a botrányrendezés vezéreitől megvonta a szót.

A december hó 3-iki, szerdai ülésen vita nélkül elfogadták az energiajavaslat még hátralévő szakaszait, majd áttértek a *takarékossági törvényjavaslat* tárgyalására. *Temesváry Imre* előadó részletesen ismertette a javaslatot és mindazokat az ismeretes elgondolásokat, amelyek a pénzügyminisztert az állami kiadások csökkentésére vezették. Az első szónok: *Farkas Elemér* elfogadta a javaslatot, de hangsúlyozta annak a szükségességét, hogy a *költségvetés csökkentése terén a leg-szebb mértékig el kell menni*. Helyeselte azt a tervet is, melynek alapján korlátozni kívánják az állampénztárból húzott többszörös fizetéseket. Ugyanakkor azonban — szerinte — meg kellene keresni minden téren a túl magas jövedelmek csökkentését.

kentésének módját. Szükségesnek látná, hogyha a tőke végre kilépné trezorjainak (pénzszekrényeinek) vasfalából és részt venne a gazdasági élet ereinek vérkeringésében. Végül annak a fontosságát hangsúlyozta, hogy minden mezőgazdasági terményünket megfellelő szerződések révén el kell helyeznünk, ipari termékeink árát pedig le kell szállítanunk.

Ezután Rassay Károly ismét a fővárosi szavazószelvények kikézsítésének ügyét tezte szóvá, melyre Csák Károly és Kálmán Jenő adták meg a méltó választ. Az interpellációkat a kisebbségi képviselők arra használták fel, hogy újra állítólagos választási visszaélésekkel szórakoztassák a Házat.

A december hó 4-iki, esüförtöki ülésen a takarékosági törvényjavaslat vitája során Homonnay Tivadar hozzájárult a törvényjavaslathoz, de utalt arra, hogy a kétezer pengőn felüli jövedelmeket nagyobb mértékben kellene megadóztatni. Helyteleníti azt a rendszert, hogy az állammal, városnál és az üzemekeknél nagyragu nyugdíjas tisztviselők helyezkedhetnek el, akiknek megélhetésük andkül is megvan. Ezután Berki Gyula a fővárosi választásokkal kapcsolatban megállapította, hogy Rassay Károly, a szélső szabadelvi párt vezére és Sándor Pál elnöküarsa, 1919-ben mint képviselőjelölt megjelent Abonyban és ott a legszélsőbb jobboldali beszédet mondotta el. Okos Gyula ókécskel lelkész kijelentette akkor, hogy soha, amióta él, olyan szélső jobboldali antiszemita (zsidóellenes) beszédet, mint Rassay Károlyé volt, még nem hallott. Ma pedig Rassay Károly egészen ellenkező hurokat penget.

A takarékosági törvényjavaslattal Lakatos Gyula foglalkozott és azt hangsúlyozta, hogy meg kell szervezni a termelést és ha kell, kényszerítő eszközökkel is át kell állítanunk termelésünket jövedelmezőbb irányba, mert meggyőződésé, hogy még ez a megosonkított ország is gazdaságilag megfelelő, eredményes termelést folytathat.

A december hó 5-iki, pénteki ülésen Kiskos István szólalt fel a takarékosági javaslatához és beszédének legnagyobb részében a tisztviselőkérdéssel foglalkozott. Ötrös Lajos nem helyesli a tisztviselők létszámcsökkentését, mert ez a fiatalok elhelyezkedését nehezíti meg. Legfontosabb tennivalónak tartja, hogy a mezőgazdasági termények és az ipari cikkek áruí között fennálló rendkívüli nagy különbség sürgősen eltüntetésék.

Több személyes kérdés letárgyalása után az ülés véget ért. A Ház december hó 6-án, szombaton és december hó 8-án, hétfőn, nem tartott ülést.

Cseh pénzt kapnak a szocialisták?

Nemrégén hírt adtunk arról, hogy a magyarországi szocialdemokrata pártot legidőzabb ellenségeink: a csehek pénzelik. A szocialdemokrata párt a közvélemény felháborodásának sulya alatt himezett-hámozott; tagadott, de azt a beisme-résszámba illő kijelentést is tette, hogy semmi kiretnivalót nem látna abban, ha a magyarországi szocialisták külföldi elítársaitól pénzbeli támogatást fogadnának el. A szocialisták főlényes tagadása nem tarthatott sokáig, mert a Magyarország című fővárosi napilap az elmúlt héten közölte azoknak a levelelnek fényképeit, melyeket Garami Ernő Soukup dr. cseh szocialista vezérhez, továbbá a magyarországi szocialista párt főbbi tagjai másokhoz írtak. Ezekből a levelekből teljes világossággal megállapítható, hogy a magyarországi szocialista párt állandóan pénzt kap a csehektől. A Magyarország közlése rendkívül nagy feltűnést és felháborodást keltett. A magyar közvélemény egyöntetűen arra az álláspontra helyezkedik, hogy — ha a közölt levelek valódiak — a szocialdemokrata párt hazauralást követett el. A botrányos ügynek, természetesen messzemenő következményei lesznek, mert a polgári pártok széleskörű vizsgálatot és felelősségrevonást követelnek. A

szocialisták ezzel szemben arra a kényelmes álláspontra helyezkednek, hogy tagadnak és hamisítványnak mondják a leközölt leveleket.

Mindenki köteles a fertőző betegséget bejelenteni.

Ernszt Sándor dr. népjóléti és munkügyi miniszter rendetet adott ki a fertőző betegk kötelező bejelentésének újja-szervezéséről. A rendelet értelmében a következők fertőző betegségek esnek a bejelentés kötelezettsége alá: ázsiai kolera, pestis, sárgaláz, lepra, hólyagos himlő, kiütéses hagymáz, báránghimlő, kamjaró, vörheny, romcsoló toroklob és torokgyík, hórgurur, számárköhögés, szövődményes influenza, nyílt gümökör, hasi hagymáz, paratyphus és ételmérgezés, vérhas, visszatérő láz, váltóláz, járványos agy- és gerincagyhártyalob, járványos agyvelőlob, Heine-Medin-féle gyermekbénulás, trachoma, emberi lepfene, emberi takonykór, emberi veszettség és veszettségre gyanus állatok okozta marási sérülés. A fertőző beteg bejelentésének kötelezettsége nem csupán az orvosokra terjed ki, hanem a lelkészekre, tanítóokra, szülész nőkre, képe-sített halottkéntekre és általában mindazokra is, akik a fent felsorolt vagy azokra gyanus megbetegedésekről és haldozásokról tudomást szereznek s ezt kötelesek azonnal bejelenteni az elsőjoku közegészségügyi hatóságnak, vagy közvetlenül, vagy a községi előjáróság útján.

Csehország időleges kereskedelmi szerződésre tett javaslatot.

A csehszlovák kormány budapesti követe az elmúlt héten Walko Lajos külügyminiszternek jegyzéket adott át, amelyben a csehszlovák kormány a két állam közti kereskedelem-politikai viszonyok a magyar-csehszlovák kereskedelmi szerződésnek Csehszlovákia által folyó hó 15-ére történt felmondása folytán szükségessé vált ideiglenes rendezése érdekében javaslatot tett. A csehszlovák követ által átnyújtott javaslatot az illetékes ténylezők azonnal tárgyalás alá vették, úgy hogy a cseh-szlovák kormány javaslatára a magyar kormánytól a legkövdebb időm belül választ fog kapni.

Meg kell védeni az agrárlexportot a cseh-magyar kereskedelmi szerződésnél.

A felsőház külügyi bizottsága az elmúlt héten ülést tartott, amelyen Walko Lajos külügyminiszter tájékoztatta a bizottságot mindazokról a külpolitikai eseményekről, amelyek a bizottság legutolsó ülése óta lezajlottak.

Utána Bethlen István gróf miniszterelnök ismertette a bizottság előtt törökországi és németországi utjának indító okait; a látogatások lefolyását, azok célját és elért eredményeit.

A miniszterelnök szavai után Berzeviczy Albert elnök szorenését kívánta a miniszterelnök külföldi útjához fűződő sikerrekbz és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a közvélemény osztatlan helyesléssel és rokonszenvével találkozik a miniszterelnök két látogatása.

Szerényi József báró örömet fejezte ki a meleg fogadtatásért, amelyben a miniszterelnök Berlinben részesült.

Több felszólalás után Teleszky János behatóan foglalkozik a magyar-csehszlovák kereskedelmi tárgyalás eshetőségeivel. Legfontosabbnak tartja, hogy a kormány a magyar agrárlexport érdekeire tekintettel legyen. Kéri a kormányt, hogy a kormány a magyar agrárlexport érdekében teljes sulyaló száljon sikra még akkor is, ha a magyar kormány nem tudja a magyar érdekeket másképen megvédeni, mint úgy, hogy a szerződést a cseh-szlovák kormányval nem hosszabbítja meg. Szerényi József báró újabb felszólalásában kifejezte, hogy nem tartja agyallyosnak, ha Csehszlovákiával nem is sikerül kereskedelmi szerződést kötni. Ezután Berzeviczy Albert igen meleg hangon megemlékezett Apponyi Albert grófnak zenfi szerepléséről.

Bethlen István gróf miniszterelnök válaszolt az elhangzott felszólalásokra. A magyar-csehszlovák kereskedelmi tárgyalásokra vonatkozólag kijelentette, hogy érdekünkben áll Cseh-Szlovákiával megfelelő kereskedelmi szerződést kötni. Enek előfeltétele, hogy egyenlő tárgyaló felekként álljunk egymással szemben. Örömmel üdvözölné, ha egy olyan szerződés jönne létre, mely mindkét állam érdekeit kielégíti, de ha ez nem sikerül, azt sajnálattal bár, de épp úgy tudomásul vesszük. Meg van róla győződve, hogy a magyar közvélemény ebben a kérdésben teljes erővel támogatni fogja a kormányt.

Vilányerőre berendezett homoru borotva köszörülés

Alapítási év 1897

Angol és solingeni finom acéláru raktár

FLASNER LAJOS késműves és műköszörűde

Budapest, VIII., József-körut 17. szám.

Köszörülés és javítás olcso áron. Lónyiróké javítása és eladása.

Vidéki rendeléseket 24 órában belül eszközöl.

Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Megalakult az új osztrák kormány.

Az új osztrák kormány az elmúlt héten letette az esküt. Ender szövetségi kancellár helyettese Schober volt kancellár lett, aki egyúttal a külügyminiszeri tarcát is megkapta s ugyancsak a Schober-pártnak jutott a belügyi tárca, amelyet Winkler mérnök kapott, valamint az igazságügyi tárca. A többi miniszterek a keresztény-szocialista párt tagjai, kivéve Juch pénzügyminisztert, aki nem politikus, de akinek kitűnő külföldi pénzügyi összehangolási kérdésekre vannak. Ender dr. legelső sorban a gazdasági kérdések megoldására veti a súlyt és a kereskedelmi szerződések egész sorozatának megváltoztatását tervezi.

A francia kormány lemondott.

A francia kormányt az elmúlt héten a szenátusban (felsőház) leszavazták. Tardieu miniszterelnök nyomban benyújtotta lemondását Doumergue elnöknek, aki a lemondást elfogadta és tanácskozárra hívta meg a pártok vezetőit. A francia lapok szerint a kormányválság tartósan ígérkezik.

Olaszország lakosainak száma 42 millió.

Az olasz népszámlálás eredményét most kezdik közzéadni az olasz lapok. Olaszország lakosainak száma pontosan 41.744.000, ami azt jelenti, hogy egy esztendő alatt 234.000 lakos volt a szaporulat. Valószínű ilyenformán, hogy Olaszország még ez év vége előtt eléri a 42 milliói létszámot. A világ olaszainak száma 51 millióra becsülik, miután közel tízmillió olasz él külföldön.

Revolveres merényletet kíséreltek meg Berenguer spanyol miniszterelnök ellen.

Joahin Llizo, az El Sol című napilap politikai szerkesztője, revolveres merényletet követett el Berenguer tábornok, spanyol miniszterelnök ellen. A golyó nem érte a miniszterelnököt. Berenguer tábornok a lövés eldördülése után támadójára vetette magát és lefogta annak karját. Azt hiszik, hogy a merénylet pillanatnyi elmezavarásban követte el tettét.

Tilos a karácsonyfa Szovjetországra.

A karácsonyi ünnepek közeledtével az orosz szovjet ismét megkezdte az istenellenes hadjáratot és a Vörös istentagadók szövetsége erősen izgat az ünnep megtartása ellen. A szovjet az idén is megtiltotta a karácsonyfa-árusítást, még pedig azzal az indoklással, hogy „megvédjük az orosz erdőket a vallási okokból tervezett megromlás ellen”. A tilalom megszegőit tíz hónapig terjedő börtönnel sújtják, ez pedig a halállal egyenlő, mert a szovjet gondoskodik arról, hogy vallásos ember ne hagyhassa el élve a borzalmas tömlöcöket.

A cseh népszámlálás visszaélései már a Népszövetség előtt vannak.

Törköly József magyar nemzeti párti felvidéki képviselő és társai sürgős interpellációit intéztek a cseh kormányhoz azzal a bizalmas utasítással kapcsolatban, amelyet a cseh belügyminisztérium a népszámlálás dolgában a felvidéki tartományi főnökséghez küldött. A csehszlovák parlament magyar képviselői egyébként Genfben már ányújtották a népszövetségnek a kisebbségi panaszukat a csehszlovák népszámlálás ügyében. A panaszban rámutatnak arra az egyoldalú és önkényes eljárásra, amelyet a prágai kormány a népszámlálásnál tanusított. A népszámlálás körüli visszaélésekről most már a külföldi lapok is egymásután közölnek leleplezéseket. A *Giornale d'Italia* című lap ismerteti a cseh kormány célzatos intézkedéseit. A hágai *Maasbode* című holland lap nagy cikkben sorolja fel a cseh népszámlálási visszaéléseket.

Az új német költségvetés másfél milliárd márkával csökkenti az állami kiadásokat.

A birodalmi gyűlés hosszabb szünet után az elmúlt héten tartotta első ülését, amelyen Dietrich dr. pénzügyminiszter nagy beszéd kíséretében indokolta meg a napirenden levő és a nemrég kibocsátott szükségrendelet alapját készült 1931—32. évi költségvetést. Az új költségvetés kiadási tételeit mintegy másfél milliárd márkával csökkentette a német kormány a szükségrendeletben foglalt takarékosági rendszabályok révén. Ezek a rendszabályok a fizetések csökkentését, néhány bevételi forrás fokozását, a nyugdíjak leszállítását, az állami adminisztráció számos kiadásának korlátozását tartalmazzák, de érdekes, hogy azok között alig szerepel adóemelés, mert a miniszter szerint a német nép teherbíró képessége már elérte teljes határát.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A szőlők termésének fokozása.

Akármilyen alacsonyok a borárak, mégis csak jobban jár az a szőlőbirtokos, aki kat. holdanként 30 hl. mustot termel, mint az, aki csak fele ennyit, vagy még kevesebbet tud szüretelni. Pedig a mi alacsony termés-átlagaink nagyon könnyen lehetségessé teszik a termések megkészszeresését, amihez egyéb se kell, mint a szőlő talaját bőséges táplálékanyaggal ellátni. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületének kiadásában megjelent Grábner Emil „Utmutatás a szőlő trágyázásra” című könyvében, — amely munkának egy szőlőgazda asztaláról se volna szabad hiányozni — sok száz trágyázási kísérlet eredménye van feldolgozva, amelyek közül az alábbi egynéhányat emeljük ki. A felsorolandó helyeken szőlőműtrágyázási kísérleteket végeztek olyan módon, hogy egy kat. hold 200 kg. szuperfoszfátot, 80 kg. kálisót és 100 kg. csilisaléttromot kapott, a másik hold pedig trágyázatlan maradt. Fülöpszálláson a trágyázatlan 20 hl., a trágyázott 40 hl. mustot adott. Csengődön a trágyázatlan 37, a trágyázott 69 hl., Bácsalmáson a trágyázatlan 23, a trágyázott 30 hl., Nagykőrösön a trágyázatlan 12, a trágyázott 17 hl., Ujbögön a trágyázatlan 28, a trágyázott 36 hl., Szekszárdon a trágyázatlan 26, a trá-

15 millió dollár (nyolevanöt millió pengő) ládákban.

A tömegtelen mennyiségű pénz ládákba van csomagolva és revolverekkel felfegyverzett őrség őrzi Newyork egyik kikötőjében.

gyázott 36 hl., Tapoleán a trágyázatlan 58, a trágyázott pedig 76 hl. termést adott. Nemcsak ezeknél, hanem a többeszerre menő többi kísérleteknél is mindig és mindenütt nagy termésmennyiség mutatkozott a helyes alkalmazott műtrágyázásra, s csak a legkritikább esetben fordult elő, hogy a műtrágyába befektetett tőke, még nagyon alacsony borárok mellett is, ne adott volna busás hasznot. A szőlő műtrágyázása jóformán rizikó nélküli vállalkozás, annyival is inkább, mert hatása három évre terjed, s mégsem valószínű, hogy három évben egymásután fagy, vagy egyéb kár tegye tönkre a termést. Grábner könyvét hozassa meg mindenki a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületétől (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) és annak utasításai szerint műtrágyázza szőlőjét most a tél folyamán. Erre a célra kat. holdanként legalább 2 mm szuperfoszfátra, 1 mm 40 százalékos kálicsóra és 1 m mézsnitrogénra van szükség. A kálicsával jól összekevert szuperfoszfát a sorközökben egy ásonyomnyira lemélyesztett csatornába szórandó, s ezután 3—4 ujjnyi vastag földréteggel betakarandó. 10—14 nappal később a mézsnitrogén szórandó ugyanoda, s takarandó be a még rendelkezésre álló földdel. Miután a jövő évi rügyképződés most már be van fejezve, az első évben csak a nagyobbra növő fűrtök és szemek adnak nagyobb termést, egyszersmind azonban sokkalta több rügy és erőteljesebb fa képződik, ami azután a második és harmadik évben produkálja a nagy termést.

(—csy.)

Milyen származású lucernát termesszünk?

Irtá: Villax Ödön.

A lucerna nemcsak hazánknak, de ugyyszólván az egész világnak legfontosabb szálatastakarmánynövénye. Magyarországon kerekén 300.000 kat. holdon termesztjük e növényt.

A különböző országokból származó mag termelési értéke más és más. A délibb vidéken, Afrikában, Spanyolországban, Turkesztánban, stb. igen sok lucernamagot termelnek. Ezek a vidékeken a telek enyhék, a levegő páradusabb, a csapadék gyakoribb. Ezért ezekről a vidékekről származó lucerna nem olyan fagyálló, a szárazságot nem bírja annyira, mint a hidegtelű, száraz-jellegű vidékről származó. Az ilyen délvideki mag a mi száraz éghajlatunk alatt nem fejlődik kielégítően, a nyári szárazságban annak sarjadzása gyenge, a tövek nem ellenállóak, a legkisebb hidegre is kifagynak. Ez a magyarázata annak, hogy a megkereskedők árjegyzékében hirdett délvideki lucernamag néha féláron kapható, mint a más vidékekről származó fajta. A délvideki mag vásárlásától a gazda mindig óvakodjék, mert az ilyen mag kerül a gazdának végeredményben a legtöbbe. Mit érünk az olcsó maggal, ha lucernásaink csak féltermést adnak és ha azok 2—3 év után már annyira kiritkulnak, hogy ki kell őket szántani.

Van olyan vidékről származó lucernamag is, amely vidéken nagy telek uralkodnak, de nem eléggé száraz a nyár. Ilyen pl. Németország, továbbá Amerika egyes része. Az e helyekről származó mag télálló ugyan, de nem eléggé szárazság ellenálló, továbbá és a mi legfőbb baj, az ily csapadékos vidékről származó magnak a csirázóképességével is sokszor bajok vannak. A legjobb lucernák az erőtelű, száraznyaru, csapadék nélküli vidékekről származnak. Ilyen elsősorban is hazánk, különösen pedig annak alföldi része. A jó télállás, a gyors sarjadzás, a betegségek iránti ellenállás, a nagy termőképesség, a hosszú élettartalom és a mag kitűnő csirázóképessége azok a tulajdonságok, melyek a magyar lucernát jellemzik. A magyar lucernát gazdasági értékre megközelíti a francia, továbbá az olasz lucerna is, de utóbbi fajták mégsem olyan értékesek, mint a magyar. Ezért, ha lucer-

namagot vásárolunk, mindig magyar magot vegyünk. Hogy vásárolt magunk magyar származású-e, azt biztosan onnan tudhatjuk meg, hogy sértetlenül lepombozott és piros-fehér-zöld színű bárcával ellátott zsákokban vesszük a magot. A piros-fehér-zöld bárca nemcsak a magyar származást, de egyszersmind azt is bizonyítja, hogy a magban a lucerna legveszélyesebb ellensége, aranka nem fordul elő.

Ha tehát jó lucernásokat akarunk létesíteni, elsősorban is mindig eredeti magyar származású lucernát vessünk, továbbá készítsük el a lucerna alá jól a földet még a létesítés előtti ősszel és vessük a lucernát védő-növény nélkül. Végül a lucerna trágyázásáról se feledkezzünk meg. A lucernát közvetlenül istállótrágyás földbe ne vessük. Adjuk az istállótrágyát az elővetemény alá. A lucernát közvetlenül csak foszforsavval trágyázzuk, továbbá könnyebb talajokon kálicsával is. De ezeket a trágyákat sohase hagyjuk el, mert egy növény sem hálálja meg a foszforsav és kálicstrágyát annyira, mint a lucerna. Ez a trágyázás nemcsak a lucerna nagyobb termésénél érzéketi hatását, hanem abban is, hogy kálicsfoszfát trágyázás esetén a lucerna után visszamaradó talaj nitrogénben is lényegesen gazdagabb lesz.

Készítsünk jó trágyatelepet.

Irtá: Ifj. Wimmer Károly.

Sokszor halljuk egyes gazdáktól, hogy hiába adnak a szántónak annyi trágyát, amennyi csak ráfér, mégsem adja meg azt a termést, amelyet tőle várnak. Ennek okát abban kell keresnünk, hogy a trágyát nem kezeltük okos módon és így nagyon kevés benne az a táplálóanyag, amire a növénynek szüksége van.

Az a trágya, amelyet gondozás nélkül, egyszerűen a trágyadombra, vagy trágyagödörbe hordunk és amelyet a nap süt, a szél kiszárit, az eső kiáztat, amelyet a tyúk- és szarvasok szétkaparnak, az nem sokat ér. Ennek aztán az a következménye, hogy mire a szántóra kihordjuk, a benne volt növényi táplálóanyagok hiányzanak belőle. Még általánosabb kigazdálkodás az, hogy a trágyadomb közepében összegyűlt trágyalét elhagyják folyni. Pedig a trágyalében van a trágya ereje.

Mi is az a trágyalé tulajdonképpen? A trágyalé az állatok által kiürített hig ürülék és a trágyatelepről összegyűlt lé. A hig ürülékben igen sok nitrogén van, amely igen könnyen elillanik, miáltal a trágya értékéből sokat veszít. A trágyalé nitrogéntartalma anyaga bűzös légnemű vegületté változik, amely könnyen elszáll a levegőbe. Ettől olyan szuros szaga a nem szellőzött istálló levegője.

Ezt a veszteséget meg kell akadályozni! Törekedjünk arra, hogy a hig ürüléknek az a része, amelyet az állom már nem tud magába szívni, lehetőleg hamar kikerüljön az istállóból a trágyalékutba. Ezt úgy érjük el, hogy az istálló padozatát egy kissé lejtőre készítjük, hogy minél gyorsabban jusson a trágyalé az elvezető csatornába és onnét a trágyalékutba.

A helyes trágyakezelés másik feltétele: a megfelelő trágyatelep.

Sokféleképpen lehet jó trágyatelepet készíteni. Itt most csak egy olyan trágyatelepet fogok ismertetni, amelyet a gazda a téli hónapokban maga is el tud készíteni.

A trágyatelepet az udvarnak egy olyan emelkedettebb részére tegyük, ahol az esővíz és a hólé nem gyűlik össze. Legjobb az árnyas, szelektől védett elhelyezés.

A trágyatelep nagysága akkora legyen, hogy, ha arról a trágyát évente négyszer hordjuk csak ki, a trágya még közvetlen a kihordás előtt se álljon a föld színénél 1½ méternél magasabban. Hogy ezt a nagyságot el-

találjuk, tudnunk kell, hogy egy db. állat mennyi trágyát termel. Ez függ az állatok fajtától, takarmányozásától, korától és az almózástól. Általában egy db. istállóban tartott tehén után évente 120 mm-át, ló után 90 mm-át, egy db. növendékmarha után 40 mm-át és végül egy db. sertés után 15 mm trágyát számíthatunk. Így egy db. nagyállatra 4 m² trágyatelep-felületre van szükség. Ha 10 nagy állatunk (tehén, ökör, ló) van, részükre 40 m² telep kell. E területet megkapjuk, ha pl. a létesítendő telepet hosszában 8 m., szélességben 5 méternek vesszük. A szélesség és hosszúság szorzata tehát 40-et adjon. Egyéb-ként a trágyatelep lehet hosszúka, vagy négyzetes. A fő az, hogy hordáskor a szekér könnyen melléje állhasson és csak egyszer kelljen a trágyát a villára venni. A telep helyét 1 méter mélyre kiássuk, s a föld fölé 1/2 m magas falat építünk, amely falat téglatormelékekből, vagy termésköböl építhetjük fel. A trágyatelep fenekét mindenesetre vízhatlanná készítjük, hogy az értékes trágyalé a talajba ne szívódjék be. Ezt úgy érjük el, ha szivós agyagunk van, melyet megnedvesítve, 40—50 cm. vastag rétegben elterítünk, azután jól lesulykoljuk. Ha homokos az altalajunk, akkor még 40 cm-rel mélyebbre ásunk és azt sulykolt agyaggal kibéleljük. Ha a szekérral is be akarunk járni a telepre, akkor szekér-járó utra van szükségünk, amelyet terméskövel, vagy az élére állított téglával kövezünk ki. A telep fenekét a trágyalékut felé lejtősen készítjük el, hogy a leszivárgó trágyalé a gyűjtőbe folyhasson.

A trágyalékut lehetőleg a telep közelében legyen, s elég nagy legyen, hogy az összegyűlt trágyalé még esőzések után is elférjen benne. A trágyalékut már nem lehet döngölt agyagból készíteni, mert akármilyen jó agyagunk van is, ez nem fogja teljesen megakadályozni a trágyalé elszivárgását. Ezért a kutat lehetőleg mindig betonozzuk ki és csak szükség esetén készítsük cementbe ágyazott téglából.

A trágyatelepet árnyékoljuk be, még pedig oly módon, hogy a telep körül olyan fákat ültessünk, melyek megtűrnek a talajban az esetleg mégis átszivárgó trágyalévet és általában gyökerei nem ágaznak el messze, hogy a telep falát ne veszélyeztessék. Igen jól megfelel erre a célra a kanadai nyárfá.

Apró jó tanácsok.

Az értékesebb tömeggyümölcsöt erre a célra épített különleges eltartó vagy hűtőházakban őrzik meg, kisebb mennyiségeket — házi használatra — kamarában, pincében, a keményhúso fajtákat pedig földbe ástott és szalmával kibélelt vermekben tartják el. Fontos, hogy az eltartó helyiség tulszár vagy tulszár nélküli ne legyen. Eleinte, a fagyok beálltáig 8 foknál nem magasabb, később 2 foknál nem alacsonyabb hőmérsékletű, lehetőleg 4—6 C hőfoku legyen állandóan a helyiség. Benne a hőmérsékletnek fűtés nélkül se szabad a fagypontra süllyedni. Emellett szükséges, hogy jól szellőztethető, elsőtűzhető, feltétlenül szagtalan és 70 százalékos páratartalmú legyen. Az eltartó helyiséget a használatbavétel előtt 4 százalékos rézgálicoldattal készített mésztejjel ki kell meszolni s ennek megszáradása után azt még kénnel alaposan ki kell füstölni. Csak hibátlan, fémmentes, szigorúan válogatott, kihűlt és száraz felületű gyümölcs kerüljön a polcokra. Az elrakásra szánt gyümölcsöt megtörölni vagy megmosni nem szabad. Célzerű a polcokra a gyümölcs alá szalmát teríteni, azután pedig a rárakott gyümölcsöt papírral betakarni.

Ma már megállapíthatjuk, hogy kiscgazdáink körében is általánossá vált a tavasziak alá ősszel ugarolni s máholnap már hirmondója se lesz a tavaszt megőró tarlóknak. Az őszi szántás nem eléggé ismételtető előnye: a téli csapadék tökéletesebb elraktározása és a fagyok hatása alatt a talaj tápanyag-készletének oltekonnyabbá tétele. Hogy a szántás a fagy porhanyító hatásában minél tökéletesebben részesülhessen, igyekeznünk kell a szántásnak lehetőleg nagy felületet adni. Tehát nagy hiba volna, ha az őszi szántást elboronálnánk. Az elboronálást majd tavasszal kell megadni, ha a szántás már kel'5-képen megszikkadt s a téli nedvesség megőrzése a feladatunk. Az őszi szántás további előnye a gyomirtás. Az ősszel ki nem eszárított magvak ugyanis a szántás felső rétegében az első melegebb tavaszi napon kicsiráznak, de a vetést megelőző boronálás, illetőleg extirpálás elpusztítja őket.

Kikelt vetéseinket vizsgáljuk meg gondosan és ahol vetési hibákat találunk, pótoljuk ezeket foltozással. Ha a repevetésekben repcedarázs álcái mutatkoznak és károsult foltok jelentkeznek, ne tétovázzunk, hanem szántsuk ki a repeét, vessünk helyette búzát és esőkkentsük inkább a gyengébb előveteménybe vetni szándékolt buza területét.

Az angol malaok kapjanak négy hetes korukban szemes árpát, majd abrakkeveréket. A szopós malaének még elválasztás előtt naponta legalább 1 kg. abrakot meg kell ennie, mert különben 6 hónapos korában nem ér el 70 kg-os élőszült.

LÓPOKRÓCOK

Békebeli minőségek! Meg nem felelés esetén a pénzt vissza adom!

1 pár gazd. lópokróc, 116×170 nagys. sima alapesikkokkal	P 16.—	1 pár Bolgár-lópokróc, tiszta gyapjuból, kiváló minőség, szürke, kékesikkal, 132×190 nagyságban	„ 36.50
1 pár ugyanaz, de 126×175	„ 19.00	1 pár prima bányapokróc, tiszta gyapju, rendkívül nehéz minőség, szürke alapon, kékesikkal 142×190 nagyságban	„ 43.—
1 pár urasági igáslópokróc, barna alap, élénk csikkal, igen jó minőség, 125×175 nagys.	„ 24.—	1 pár ugyanaz, de 162×205 nagyságban	„ 52.—
1 pár ugyanaz, de 136×185 nagys.	„ 29.50		

Embortakarók:

1 darab 120×170 Zebra-takaró	„ 4.20	1 darab 140×190 nagys. gyapju téli takaró, utítakarónak is alkalmas, kiváló, tartós és meleg	„ 16.50
1 darab 130—175 tevetanzatu flaneltakaró	„ 10.50		

Vidékre ingyensomagolás! — Postán utánvétellel küldi:

SZÖTS Rákóczi-ut 10. (Sip-utca sarkán)

Az iparcikkek árát feltétlenül le kell szállítani!

Schandl Károly dr. ny. államtitkár országgyűlési képviselő, az OKH alelnök-vezérigazgatója, lapunk főszerkesztője, az *élelmi és ipari cikkek csökkentésének kérdéséről* az alábbi nyilatkozatot tette:

— Kettéválasztom a kérdést — ugymond — mert külön kell foglalkoznunk az *élelmiszerek* és külön az *iparcikkek* árának az csökkentésével. Az *élelmiszer* terén nem szükséges és nem is lenne célszerű olyan nagyobbarányú intézkedés, amely az árak még további leszorítására irányulna. Minden árleszorítás, amely az *élelmiszer*re vonatkozik, a *termelőket* érinti, pedig a *mezőgazdasági termelés* már is *válságban van*. Ez *közgazdasági szempontból* nagyon káros, sőt egyenesen *katasztrófális* volna. A *termelés és fogyasztás* közé, sajnos, igen sok *láncszem* kapcsolódik, úgy hogy az *élelmiszer* ára, mire a *fogyasztóhoz* ér, meglehetősen magas. Nálunk kevesen merik kimondani, hogy a *közvetítés tulleleng*. A *közvetítők* száma háromszor akkora, mint volt békében. Ezek természetesen meg akarnak élni, de ezzel megérítik az *élelmiszereket*. *Ha sikerülne a közvetítő kereskedelem hasznának csökkentésével az élelmiszereket olcsóbbá tenni, ezen nyerne a fogyasztóközönség és nyerne a termelő is*, aminek az volna a hatása, hogy növekednék a *fogyasztás, jövedelmező lenne a termelés és közelebb jutna egymáshoz a város és a falu*.

— Ami az *iparcikkek*et illeti, itt feltétlenül kívánatos minél *sürgősebben* a *hatásos beavatkozás*. A *gazdasági életben* a *verseny előidézése* a *leghatásosabb és legjótékonyabb*

nyabb eszköz az *iparcikkek* árának leszorítására. Az *iparcikkek árát feltétlenül le kell szorítani, ha meg akarjuk menteni a mezőgazdaságot*. A *falunem kívánja a mezőgazdasági terményárak emelését, ha az iparcikkek ára alkalmazkodik a mezőgazdasági cikkek árához*. Rendkívül fontosnak tartom, ha a *szénárak*at sikerül az államnak leszorítania, most, amikor az *államvasutak szénrendeléséről* van szó. Ha az *államvasutak szénrendelésénél* a *kereskedelmi miniszter* azt mondja, hogy *husz-huszonöt százalékkal olcsóbban veszem csak át a szenet, akkor a szénárak az egész vonalon csökkennek*. Az *egész iparnak* éltetője a *szén*, amely az *üzemköltségek* nagyrészét jelenti s melynek ha az *ára* csökken, kevesebb lesz a *termelési költség* és olcsóbbak az *iparcikkek*. Hogy mennyire lehetséges az ilyen *akció*, mutatja a *honvédelmi minisztérium* *pokrőc*-rendelésének az *ügye* is, amikor a *honvédelmi miniszter* kijelentette, hogy *csak harminc százalékkal olcsóbban hajlandó vásárolni, a gyárosok rövid gondolkodás után le is szállították ajánlataikat*.

— A *szövetáraknál*, mint *adatok bizonyítják, a közvetítés száz-százötven százalékkal emeli az árakat*. A *versenynek*, mint *árszabályozó tényezőnek*, a *hatása* megmutatkozik a *most megkezdett szövetakció* során, amely feltétlenül *kedvezőbben alakítja majd az összes szövetárakat*. A *versenynek* ilyen módon való *megrendezéséről* kell gondoskodni. Olyan *intézkedésre* gondolok, amely lehetővé teszi, hogy ott, ahol erre *szükség van*, *erélyes versenyt* támaszson a *tulságosan magas árakkal szemben*.

Mit remélhet a magyar falu népe az olasz állattenyésztési versenytől?

Hazánk élőállatkivitele szempontjából az utolsó időkben jelentős szerepe van az olasz piacnak, miután egy a jobb, mint a silányabb minőségű szarvasmarha-készleteinkből Olaszországba tekintélyes és számottevő mennyiséget visznek ki.

Ez a nagyfokú állatkivitel Mussolini újabb hároméves termelési versenyével függ össze, amely tervszerűen és céltudatosan igyekszik fokozni az ország gabonatermelését és állattenyésztését. És azóta napról-napra újabb eredményeket látunk, melyeknek célja Olaszország gazdasági függetlenségét biztosítani.

Hatalmas gazdasági tervet dolgoztak ki tiz esztendőre, tiz milliárd líra (körülbelül 3½ milliárd pengő) költséggel. Ez a harc a földért emeli a legyengült gazdasági helyzetet, megerősíti a falu népét, a termelőosztályt, kikerüli az ártalmas versenyt és elősegíti az adóalanyok gyarapodását és megélhetését. De Mussolini ezzel sem elégedett meg.

Az elmúlt hónapokban az állatállomány emelése érdekében nyílt versenyre szólította fel az olasz föld nagy- és kisgazdáit. Ez a verseny 1930-tól 1933-ig tart, tehát három évig, amely idő alatt egy a termelés, mint az állatállomány felfokozásával meg akarja vetni a gazdaságilag erős Olaszország alapját. A versenyen az ország összes földművelői résztvehetnek, akiknek birtoka 4 hektár földön felül van, vagy gabonavetése egy hektárnál (2 kat. hold) többet tesz ki. A versenyfeltételek negyedik pontja azt mondja: „nagy gond fordítandó a birtok állatállományának számcsökkentésére és az állatállomány, az olasz éghajlatnak megfelelően jobb fajták kitenyésztésével, minőségileg is emelendő. Rendszeresítendő az összes birtokokon, még a legkisebb gazdaságban is a törzskönyvezés.” Mussolini azért hívta fel az olasz gazdákat erre az állattenyésztési

versenyre, mert e téren behozatala még mindig meghaladja az egymilliárd kettőszázhetvenöt milliót. Az állatverseny győztesei között 8 millió líra (2½ millió pengő) jutalmat osztanak ki. Az olasz kormány nagyon olcsó hiteleket is bocsátott a versenyző kisgazdák rendelkezésére. A verseny megindult és örömmel állapítjuk meg, hogy a Dunántúlon az elmúlt hetekben már megjelentek az olasz kereskedők és kisgazdák és megkezdték vásárlásaikat. Eleinte a nemes fajtákat, a borzderest és a szimentálit keresték, különösen pedig a fiatal növendékmarhát. Naponkint több száz vagon ilyen növendékmarha ment ki a felsőolaszországi megyékbe.

Legujabban az olasz kisgazdák a gyengébb minőségű jöszágot veszik, éppen azért most az olcsóbb áru kisgazdatenyésztésű szarvasmarhákat vásárolják. Hetenkint ezer darab jöszág jut el az olasz piacokra és gazdaságokba, bár a román és jugoszláv verseny mindent elkövet, hogy a magyar falu népét kiszorítsa Olaszországból. Ez azonban, ismerve a hagyományos olasz-magyar barátságot, nem igen sikerül.

A magyar falu népét ebben a megindult versenyben különösen az érdekli, hogy mit várhatunk tőle? A feleletet már maga a gyakorlat megadta: az a sok tízezer megvásárolt jöszág, amelyet az olasz gazdák elvittek hazánkba. Az olasz földműves-társadalom figyelmét maga Mussolini irányította hazánk felé, mint ahol a legkönnyebben beszerezhetik a szükséges állatállományt. Ez pedig azt jelenti, hogy nagy összegek maradnak a falvakban a megvett állatokért. Mert az olasz gazdák csak úgy tudják három év alatt megsokszorozni állatállományukat, ha a rendelkezésre álló olcsó termelési költséggel külföldön szerzik be az állatokat.

E tekintetben elsősorban hazánk jött számításba,

mert az olasz gazdasági kiváncságnak és éghajlatnak leginkább a magyar jószágállomány felel meg. Mivel az olasz gazdák csakis falusi népüktől, a tenyésztők kiscsapatoktól akarnak venni, állattenyésztő kiscsapatjainkat sokat, igen sokat jelent majd Mussolini újabb állattenyésztési versenyére, mert meglehetősen nagyszámú külföldi tőke jön be hozzánk, hogy gyarapítsa nemzeti erőinket.

A Vasárnap utján felhívjuk a falusi gazdatársadalom figyelmét az olasz versenytermelés állatvásárlásaira. Az olasz gazdákat pedig örömmel köszöntjük magyar földön azzal a tudattal, hogy a magyar és olasz mezőgazdaságnak továbbra is ápolni kell a régi hagyományos barátságot, hogy elsőek legyenek az agrárállamok sorában. A fasiszta kormány versenytermelése igen jó alkalom, hogy a magyar falvak szörnyű pénztelensége enyhüljön és meginduljon az az egészséges gazdasági életfolyamat, amelyben egyszer már a falu népe is megtalálja a maga számításait.

Szekeres László.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A szentesi gazdáknak nincs tengerijük.

A szentesi gazdák nehéz helyzetbe kerültek azáltal, hogy a tenyésztést elpusztította az aszály és ennek következtében az állatállomány élelem nélkül maradt. A gazdák a földművelésügyi miniszterhez fordultak segítségért, aki megígérte, hogy a minisztérium által biztosított számukra nagybővenységű tengerit, a MÁV-nál pedig tarifamérsékeltet eszközöl ki számukra.

Traktorkezelői tanfolyam Debrecenben.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara 1931. évi január hó folyamán mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamot rendez. A tanfolyam tartama három hét, egész napi oktatással. A tanfolyamot abból a célből rendezik, hogy az azokon résztvevők az okserűi talajművelés és géperűi szántás alapvető ismereteit elsajátíthatassák, a motor, a traktor és a traktorek szerkezetét, a mezőgazdaságban alkalmazott traktorok, céplőszekrények, végül vetőmagtisztító gépek és berendezések működését, gyakorlati helyes kezelését, üzemi karbantartását és leggyakoribbabb károsítását elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék. A tanfolyam hallgatója lehet minden 18-ik életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével vagy vezetésével kíván foglalkozni. A hallgatók felvétele a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara hivatalánál (Debrecen, Hunyadi-u. 5. sz.) szóbeli vagy írásbeli jelentkezés alapján történik. A jelentkezők összesen 15 (tizenöt) pengős beiratási és tandíjat tartoznak fizetni. A tanfolyam befejeztével a hallgatók vizsgát tehetnek. Akik a vizsgát sikerrel kiállították, bizonyítványt nyernek.

Szabad a juhbevétel Svájcba.

Juhtenyésztésünk és juhkiállításunk szempontjából folyton növekvő jelentősége van a svájci piacnak. Ennek az évnek első háromnegyedében például 47.386 darab hizott juhot exportáltunk és ebből 15.332 darab Svájcba ment, annak ellenére, hogy a svájci exportnak állandóan számolnia kell Svájc részéről a bevételi tilalom életbeléptetésével. Néhány hónap óta ilyen bevételi tilalom ismét nagy akadály volt Svájc felé irányuló juh-exportunknak. Most a helyzet lényeges javulása várható. A juhbevételi tilalmat ugyanis Svájc december 8-iki kezdettel felfüggesztette s ettől a naptól fogva a juhbevétel szabad.

A cukorgyárosok a répatermelés csökkentését kívánják.

A répatermelő gazdák és a cukorgyárak néhány év előtt megállapodást létesítettek. A megállapodás érvénye most lejárt s megindult a tárgyalás az új megegyezés létesítése céljából. A gyárak ezt a tárgyalási alkalmat felhasználni akarják arra, hogy a répa vetésterületét csökkentessék. A cukorválság, amely a világpiacon már hosszabb ideje tart, a belföldi gyárak helyzetét is megnehezíti s úgy látszik, akként vélik kalkulációjukat megtalálni, ha a termelést is csökkentik. A megegyezés a gyárak és a gazdák között nem lesz könnyű, hiszen a gazdák számításai szerint ma egy kat. holdra 130 mázsás termést véve alapul, 2,70—2,90 pengős termelési költség

esik. Az áregyezésben tehát olyan átvételi árat kell a maguk számára biztosítani, ami ehhez az önköltség tételhez simul. A gyárak viszont majd felsorakoztatják érveiket a cukorpiac válságos helyzetének ismertetése kapcsán, hogy az átvételi árat lecsorítsák. Természetesen itt a pénzügyi kormányzat is módja van a megállapodás létrejöttét elősegíteni. De nemcsak a cukorpiac forgalmi adójának esetleges rendezése révén, hanem úgy is, hogy befolyásolhatja a nemrégben felemelt cukorvám kizsákmálási mértékét. Egyelőre a felek felfüggesztették a tárgyalást s bevárják a nemzetközi cukorkonferencia eredményét.

A legkiválóbb tenyésztési és tejelési eredmények kitüntetése.

Az Országos Törzskönyvelő Bizottság az elmúlt héten tartott gyűlésén ítélte oda a legkiválóbb tenyésztési és tejelési eredmények jutalmazására kitűzött értékes tiszteletdíjakat. A bizottság Döry Frigyes parádicsompuzsai tenyésztetének a Magyarország 1929. évi legértékesebb tenésztete, Mándy Sándor dr. baranyaszentlőrinci tenésztetének a Magyarország 1929. évi legjobb átlagfejésű tenésztete, Ráth Ferenc csornai tenésztetének a Magyarország 1926/29. években legjobb átlagfejésű tenésztete, Györgyey Adolf dr. farmosi borzderes tenésztetének pedig a Magyarország 1929. évi legjobb átlagfejésű borzderes tenésztete részére kitűzött díjat ítélte oda. Az egyedi eredményeknél pedig ifj. Pajzs Gyula rácalmási tehene a Magyarország 1929. évi legjobban tejelő tehene, Klein Lajos haracpusztai tehene a Magyarország 1929. évi második legértékesebb kiscsapattehene, a vitéz Dóczy Dénes dőri kiscsapattehene a Magyarország 1929. évi legjobban tejelő kiscsapattehene, a Wiegand Mátyás lajoskomáromi kiscsapattehene pedig a Magyarország 1929. évi II. legjobban tejelő kiscsapattehene részére kitűzött díjat nyerte el. Ezekon kívül Ferengetné, Petrovics Ilona budai tenésztet, amely egyik csoportban sem volt besorolható, az elért szép tejelési eredményekért a bizottság ezüstéremmel tüntette ki.

A zsmárkázás egy évi eredménye: 366 vagon zsirexport.

December hó 5-én múlt egy esztendeje, hogy a zsmárkázásról szóló rendelet életbelépett és megkezdődött a zsmárkázás „állami árujeggyel” való ellátása. Ennek az eredménye, hogy egy év alatt 3.745.735 kilogramm zsirt márkáztak és 3.666.640 kilogramm, azaz kerekben 366 vagon zsirt exportáltak. A márkázott zsirt tehát megtalálta a felvevőképes külföldi piacot. Annak szemléltetésére, hogy mit jelent ez eredmény, ideírjuk, hogy 1928-ban egész zsirexportunk 171 vagon volt és a kivitt mennyiség 1929-ben már csak 129 vagon lett. A márkázott magyar zsir ellen egy panasz sem érkezett. Különösen értékes teszi a márkázás exportereményét az a körülmény, hogy az utolsó nyolc hónapban a nemzetközi zsirpiac helyzete igen kedvezőtlenül alakult és hogy az amerikai zsir ára ez alatt az idő alatt nyolc dollárral olcsóbbodott. A márkázott magyar zsir árszínvonalát viszont ezekben a nehéz időkben szinte változatlanul tartani tudta.

Ingyenes gazdasági tanfolyamok a szekszárdi mezőgazdasági iskolában.

A földművelésügyi minisztérium az internátussal egybekötött szekszárdi magyar királyi mezőgazdasági iskolában a tél folyamán Tolna vármegye kiscsapatja ifjai és felnőtt gazdái részére általános gazdasági irányú, szarvasmarha-tenyésztési, rét- és legelőművelési tanfolyamokat rendez. A tanfolyamok ingyenesek s a hallgatók lakást, fűtést és világítást díjtalanul kapnak. Ha azonban az intézetben akarnak étkezni, ezért napi két pengőt kell fizetniük. Az első tanfolyamot január 10-én kezdik.

Borsajtók,
permetezőgépek,
borszivattyúk,
bortömlők,
seprőprészsákok,
borderítők, cimbék, dugók
jutányos áron kaphatók. Valamint összes egyéb pince-
gazdasági eszközök.

NAGYIGNÁCZ
szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.
Budapest, VII., Károly király-ut 9. sz.
Alapítotott: 1884. Telefon: J. 415—15.

Ilyenkor ősszel...

Mindenfelé ködös, borús,
csendes őszi hervadás van.
És én mégis úgy szeretlek
barangolni a határban!
S, amennyire csak ellátok,
úgy szeretném, ha lehetne.
A haldokló természetet
odavinni a keblemre.
És úgy vele együtt esendben
Sini-sini keseresen.

Nem az fáj, hogy minden megtér,
elmegy örök pihenőre.
Hiszen tudom, hogy ez így volt,
így is marad mindörökké.
Nem is az, hogy ifjúságom
ott maradt a csatatéren,
s éltén korá őszbe hajlott,
megtépeltén, összeltörten.
Csupán csak az fáj legjobban,
hogy holdog még sose voltam.

Beküldte: KUNCZE JÓZSEF (Szigetszentmiklósról)

Rothermere lord ajándéka a debreceni egyetemnek.
Rothermere lord Rákosi Jenő szobrának leleplezése alkalmából megbízta helyettesét, Ward Price főszerkesztőt, hogy nevében a debreceni egyetemnek nagyértékű ajándékot adjon át. A főszerkesztő december hó 2-án érkezett Debrecenbe, ahol az egyetem rektorának átnyújtotta a lord levelét és az egyetem számára küldött ajándékát, egy 1830-ban készült Kossuth Lajost és két barátját ábrázoló fényképet. A fénykép értéke szakértők szerint felbecsülhetetlen. A lord helyettese megtekintette az egyetem központi épületét, a klinikai telepet és a tüdőszanatóriumot.

Jutalom a magyar nótáért. Martin József dr. bikádi földbirtokos a napokban alapítványt tett, amelyből Mestyán Rezső német földműves zenekara minden évben egy újabban betanult magyar nóta után száz pengő jutalomban részesül. Az idén a jutalmat az inségakeői javára a zenekar által rendezett hangversenyen nyújtotta át Székely János gimnáziumi igazgató. A közséگی segítő egyesület alelnöke.

Tizenhatévi fogság után tért haza egy földműves. Hevesvezekény községbe a napokban érkezett haza orosz hadifogságból Töröcsik Gábor földműves, aki még 1914-ben a galiciai orosz fronton eltűnt. Töröcsik még az első hareok idején orosz hadifogságba került, ahol borzalmas szenvedéseken ment keresztül, míg végre tizenhat esztendő után hazaérkezett szülőfalujába. A hazatért hadifoglyot nagy örömmel fogadta szülőfalujának lakossága.

Kép a felhőkarcolók városából, Newyorkból.

A Faluszövetség megalakulása Erk községben. A hevesmegyei Erk községben november hó 30-án a lakosság nagyszámu érdeklődése mellett alakult meg a Faluszövetség helyi fiókja. Vitéz Gönczö János községi főbíró és Csorja Zoltán főjegyző üdvözlő szavai után Radnóti István, a Faluszövetség titkára tartott hosszabb beszédet, amely után egyhangu lelkesedéssel megalakult a helyi fiókuszövetség. A tisztikar sorába a következőket választották: Diszelnök: Schlosser János. Elnök: vitéz Gönczö János. Alelnökök: Gönczö Károly, ifj. Almádi János. A választmány tagjai: Tóbiás János, Moren László, Matir József, Gressai Márton, Gönczö János, h. Faragó István, Szücs Ferenc, Hegedüs Péter, Marsi Kálmán, Nolzsvári József, Tari József, Nagy Zsigmond. Póttagok: Farkas Béla, Söti Ferenc, Kántor Miklós, Dudás Lajos. Titkár: Luba József. Ellenőrök: Kis Károly és Gulyás György. Háznagy: Petrovai Miklós. H. háznagy: vitéz Szepesvári István. Üveges Jenő, Gulyás Albert. Könyvtáros: Kollár István. H. Könyvtáros: Semegi Sándor. Titkár: Csorja Zoltán. Pénztárnok: Páter László. Számvizsgáló bizottság: Somodi János, Benda Géza, Almádi István, Gönczö Imre, Tari Károly.

Embereket ölt a mérges köd. Titokzatos tömeghalál tartja izgalomban Engis belgiumi városka környékének lakosságát. December hó első felében ugyanis közel husz ember halt meg a környéken rejtélyes körülmények között. Orvosi megállapítás szerint a halált gázmérgezés okozta. A kiküldött bizottság megállapította, hogy az elmúlt napokban sűrű köd borította a tájat és a ködfelhőben mérges gázok voltak, amelyek tömeges halált okoztak s a mérges gázok következtében igen sok háziállat is elpusztult. A kiküldött szakértők véleménye szerint a mérges gázok valamelyik környékbeli gyár kéményéből kerültek a ködfelhőbe, a gáz a nedves levegőben nem tudott felszállni, lecsapódott a földre és ez okozta a tömeges katasztrófát. A városka környékén nyugtalanság vett erőt a lakosságon és igen sok család máris elköltözött.

„Mindenki Jogi Tanácsadója.” Régen érzett hiányt pótol az a könyv, amely Szepesi Mihály dr. ügyvéd összeállításában most jelent meg a könyvpiacra. Az újabb időkben alkotott törvények és rendeletek tömegében a közönségnek szinte lehetetlen már az eligazodás. A könyv felöleli mindazokat a tudnivalókat, amelyeknek ismeretét az államhatalom polgáraitól elvárhatja. Betürendben látjuk felsorakoztatva a különböző magánjogi, kereskedelmi jogi és büntetőjogi szabályokat, a bírói és telekkönyvi eljárás során szükséges különféle szerződések és beadványok mintáit. A szerző igen ügyesen szötte be az illetékek-rendelkezéseket és illetékszabályokat is a megfelelő címeznél (például örökösödés, adás-vétel, bérlet). A könyv ára 3 pengő 50 fillér. Megrendelhető kiadóhivatalunk utján (Budapest, VIII., József-körut 5.). Olvasóink figyelmébe ajánljuk e kitünő könyvet.

Buzavirág — decemberben. Különös természeti ritkaságról érkezett jelentés a napokban. Dombóvár határában, a szőlőhegyen körülbelül egy holdnyi területen gyönyörű kék buzavirág borítja a földet. A lakosság valóságos csodájára jár a különös természeti ritkaságnak és esokrokba szedi a szép buzavirágot.

A szerbek folytatják a magyarok kiutasítását. Lapunk olvasói előtt ismeretes, hogy a szerb hatóságok november hó elsején nagyarányu magyarüldözést indítottak meg, amelynek következtében a megszállt területen lakó magyarok nagyrészt kiutasították a Délvidékről. A kiutasítás következtében több száz magyar volt kénytelen otthagyni otthonát. December eljén a szerbek újabb négy családot tettek át a magyar határon, azon a címen, hogy a kiutasított család tagjai annakidején Magyarországra optáltak. A kiutasított család tagjait Szeged városa helyezte el. A most kiutasított magyarok azt mondják, hogy a szerb hatóságok szigoru vizsgálatot indítottak a délvidéki városokban és falvakban, mindenütt kutatnak magyar optánsok után, hogy őket is áttegyék a határon.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése december hó 31-én lejár, hogy a mellékelt befizetési lapon az előfizetési díjakat hozzánk juttatni sziveskedjenek, ne hogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:

negyedévre . . . 2 P
félévre . . . . 4 P
egész évre . . . 8 P

Mutatványszámot — levelezőlap kérésre — ingyen küld a

KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., József-körút 5.

Amerikás legény virtuskodása. A debreceni törvényszék a napokban tárgyalta Varga József huszonhatesztendő hajduhadházi földműveslegény ügyét, akit hatósági közeg elleni erőszakkal vádoltak. A tárgyaláson rendkívül érdekes dolgok kerültek napvilágra a vádlott előéletéről. Kiderült, hogy Varga József néhány esztendővel ezelőtt Amerikában járt és ott a vadnyugaton eltanult virtuskodást itthon is gyakorolta. A hajduhadházi rendőrségen több, mint negyvenszer büntették meg közösen háborítás, hatósági közeg elleni erőszak és egyéb vétségek miatt. A tárgyaláson kiderült az is, hogy Varga Amerikában *tíz évi fegyházbüntetést kapott, mert agyonlőtt egy rendőrtisztet.* Büntetéséből azonban fiatal korára való tekintettel nyolc esztendőt elengedtek. A debreceni törvényszéken hatósági közeg elleni erőszak miatt *négy hónapi fogházra ítélték Vargát.*

Hősi emlékmű helyett — anya- és csecsemővédő intézet. A baranyamegyei Szászvár község hősi halottainak emlékére a község lakossága hateraz pengőt adott össze, amelyet a hősök emlékművének felállítására kívántak fordítani. Baranya vármegye alispánja úgy intézkedett, hogy a pénzen ne emlékművet, hanem *anya- és csecsemővédő intézetet* állítsanak föl, amely hirdetni fogja Szászvár hősi halottainak örök emlékét. A védőintézet épülete a napokban elkészült és az intézet várószobájának falába erősítették a szászvári hősi halottak emlékét hirdető márványtáblát.

Egy müncheni kávéházban bántalmazták a magyar zenészeket. December hó 3-án Bajorország fővárosában, Münchenben, a Luitpold-kávéházban, összeütközés támadt a magyar zenekar és a nemzeti szocialisták között. A nemzeti szocialisták ugyanis tiltakoztak az ellen, hogy a munkanélküliség idején a kávéházban magyar, tehát külföldi zenészeket alkalmaznak. A nemzeti szocialisták kihívó viselkedésére az egyik magyar zenész válaszként s igazságtalannak mondta a nemzeti szocialisták eljárását, amikor Magyarországon igen sok német zenész keresi a kenyerét. Az egyik bajor újság a magyarok pártját fogta s elítélően nyilatkozott a botrányról.

Gyilkolt a kommunisztavezér fia. Az egyik németországi faluban az elemi iskolában óraszünet közben civakodás támadt a diákok között. A veszekedés során az egyik tanuló bicskát rántott és azzal leszúrta osztálytársát, aki egy földműves-házaspárnak hatesztendő gyermeke volt. A kis gyerek holtan esett össze, a gyilkos pedig elmenekült. A rendőrség megállapította, hogy a *gyilkos diák Grámer kommunista képviselőnek a fia.* Széleskörű nyomozást indítottak a gyilkos fiu kézrekerítésére.

Halál tanítás közben. December hó 5-én, délelőtt a budapesti Damjanich-utca 29. szám alatti elemi iskolában előadás közben rosszul lett *Belák Jenő* ötvenegy éves tanító. Belák a tanteremben összeesett s mire a *mentők megérkeztek, meghalt.* Szívszélhűtés ölte meg. A hivatása közben elhunyt tanító testét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Felhívjuk a nagyérdemű gazdálkodóknak figyelmét az 1884. óta fennálló Nagy Ignác budapesti cégre, melynél ugy a szőlő, mint a borgezdaságban szükséges gépek, eszközök, valamint borkezelési anyagok legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők. A cég az 1928. évi Szombathelyi Mezőgazdasági és Ipari Kiállításon aranyéremmel, valamint az 1930. évi Tavasz-, Mezőgazdasági és Állatvásáron díszoklevéllel lett kitüntetve.

Majom, mint lábtömővész.

A berlini Busch-cirkusz sétáltatja végig az utcán ezt a majmot, amelynek — az emberek kedvéért — még gólyalábon járni is meg kellett tanulni.

Elszegényedéstől fél a dús gazdag indiai fejedelem. Londonban most tartják az indiai alkotmánytervező konferenciát, amelyen India összes fejedelmei résztvesznek. Az egyik indiai maharadza, Haiderabad fejedelem, a világ leggazdagabb embere is megjelent a konferencián. A dús gazdag maharadza vagyonát egy híres angol szakértő többbedmagával három esztendőig becsülte fel. A vagyon értéke mintegy *hetven milliárd pengő.* Mikor az angol szakértő közölte a maharadzsaival a vagyonbecslés eredményét, a fejedelem azt mondotta, hogy a gyermekeinek majd takarékoskodniuk kell, mert különben igen hamar elszegényednek. Az angol lapok mulatnak ezen a kijelentésen, mert *a retentő vagyon még száz év alatt sem lehet még a legőrlétebb pazarlással sem elkölteni.*

Borzalmas dinamitrobbanás Délamerikában. Brazília egyik vasuti állomásán egy dinamittal megrakott kocsifelrobbant. A robbanás következtében *harminchat ember meghalt és három épület rombadólt.* A dinamittal megrakott kocsiforradalom kitörése óta a pályaudvar egyik mellékvágányán állott. A robbanás közvetlen oka ismeretlen.

Elfogták a sikkasztó kisbíró. Korán Imre negyven éves pányoki községi kisbíró a napokban 1100 pengő hivatalos pénzét és bolettát sikkasztott el, amely után a községből eltűnt. Korán levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy a *Hernádba* öli magát szegényében. A csendőrség széleskörű nyomozást indított Korán hollétének megállapítására és hamarosan meg is találta a sikkasztó pénztárost, *Hollóháza*n. Kiderült, hogy Korán a bucsulevelet csak a hatóságok félrevezetésére írta, mert a pénz elsikkasztása után a környéken csavargott és nagy *dáridókat csapott az idegen pénzből.* Koránt a miskolci ügyészség fogházába kísérték.

Tizenegy évig fogva tartotta a fiát. A Bajorországban levő Fekete-Erdőben tizenegy évvel ezelőtt az egyik gazdálkodó serdülő fiát baleset érte, amelynek következtében a fiu elvesztette emlékezőtehetségét. A gazdálkodó nem vitte orvoshoz a gyermeket, hanem egy sötét oduba zárta és fogva tartotta *tizenegy esztendőn keresztül.* A rendőrség néhány nappal ezelőtt értesült a gazdálkodó borzalmas cselekedetéről és azonnal feltörte a fiu börtönét. A sötét oduban a rendőrök egy rongyokkal borított emberi roncsot találtak. A szerencsétlen ember *mindössze harminchat kilót nyomott s beszélni teljesen elfelejtett.* Az apát borzalmas cselekedetért nyomban letartóztatták, a fiut pedig kórházba szállították.

Bányaomlás Mátraballán. A hevesmezei Mátraballa községben többnapos esőzés következtében beomlott az egyik homokbánya. A törmeiké rászakadt Harmik Pál negyvenöt éves munkásra, továbbá Róz József, Fogó Ernő és Fogó Lőrinc gyermekekre, akiket *összenyomott*. A beomlott óriási földtömeget többórnyi munka után tudták csak eltávolítani a halottakról.

Két konflis és egy fiákker van a fővárosban. A technikai vívmányok előretörése során a lófogatu bérkocsik lassanként eltűntek a forgalomból, úgy hogy valósággal ritkaságszámba megy a fővárosban a fiákker és az egylovas konflis. A napokban a bérkocsis-ipartestület ugynevezett kiméleti ideje lejárt, amely idő alatt a lófogatu kocsik tulajdonosainak joguk volt beáutórendszámot, vagy pedig háromezer pengő fájdalomdíjat igényelni. A határidő lejártá után *csupán két egylovas konflis-kocsis és egy kétlovas fiákkeres tartotta meg régi rendszámát és így Budapesten összesen három darab lófogatu bérkocsi vár utasra.*

Rablógyilkosság Cegléden. A napokban Józsa József ceglédi gazdálkodó házában egy idegen rejtőzött el. Először a gazdálkodó kamrájában lapult meg és este hét óra után, amikor azt hitte, hogy a házbeliek elaludtak, előbujt rejtékéből és pénz után kutatott. A rabló pontosan ismerte Józsaék lakását és azt is tudta, hogy a gazdálkodó aznap kapta meg eladott tehenének árát. A rabló kutatása közben zajt ütött, mire a házaspár felébredt. Józsa József világtalan ember, ezért a felesége kelt fel és gyertyát gyújtott, hogy szétnézzen a lakásban. Alig gyújtotta meg a gyertyát az asszony, mikor az idegen *baltával kétszer az öregasszony fejére sújtott. Az asszony hangos jajszóval esett össze, mire a rabló azonnal elmenekült.* Józsa segélykiáltásaira a szomszédok első segítségben részesítették a szerencsétlen asszonyt és kórházba szállították. A hatvanöt éves asszony azonban sebébe belehalt. A gyilkost keresi a csendőrség.

Megmérgezte magát egy építési vállalkozó. December hó 1-ére virradó éjszaka Budapesten megmérgezte magát Fónagy Ödön, az Országos Építő Rt. igazgatója. Fónagy valamikor nagyvagyony üzletember volt, aki azonban nagyvagyónak jó részét a bekövetkezett gazdasági romlás következtében elvesztette. Az öngyilkos igazgatót a klinikára szállították, de már nem lehetett segíteni rajta: rövidesen meghalt.

Az utolsó perçig várt, de megadta az árát az a gazda, aki nem szerezte be idejében lovának a téli pokrőcot. Elvégre egyre megy, ha a takarókat előbb tartja készenlétben és nem vár az utolsó perçig. Lapunk mai számában felhívjuk gazdaközönségünk figyelmét *Szöts (Rákóczi-ut 10., Sip-utca sarkán) lópokrőc hirdetésére.*

TRÉFÁK

A széles kapu.

Egy jókora, vastag uriember a szomszédvárosba sétált késő este és megkérdezte valami szembejövő atyafitól, hogy bemeht-e a kapum?

— Hogyne mehetne be az ur, — felelte az atyafi — *hiszen öröknek csinálták.*

Következtetés.

— Mama, miért halt meg a kis öcskös?
— Hát az ugy van fiacskám: a jó kisgyereket az Istenke magához veszi, a rosszakat itt hagyja, nem kellene neki.
— Akkor képzelem, hogy te milyen rossz gyerek voltál, mama, hogy még mindig itt vagy.

A vallomás.

— Kisasszony, én imádom magát! Többet nem tudok mondani... Az igazi szerelem néma.

— Nem igaz! Az igazi szerelem tud beszélni a mamával
(Beküldte Weszely Mihály Mohoráról.)

Felvilágosultság.

Két kisleány beszélget a vasárnapi iskola után.
— Mondd csak, hiszed te, hogy van ördög?
— Oh, azzal is biztosan úgy áll a dolog, mint a Mikulással.
Egyszerűen a papa az.

Orvosi rendelőben.

- Ugy-e, doktor ur, én élélhetek száz évig?
- Dohányzik?
- Nem.
- Iszik?
- Nem.
- Szeret jól enni?
- Nem eszem húst, vegetáriánus vagyok.
- Szereti a nőket? Szokott mulatni?
- Isten ments!
- Hát mondja, akkor mit akar maga száz évig csinálni?

A sátoros ünnep.

— Na, fiám, — kérdi a tanfelügyelő a Pali gyerektől az elemiben — mond meg nekem, melyik a sátoros ünnep?

— Az... izé... Ja, igen, a sátoros ünnep a pátyi bucsu, — vágja ki dadalal a nebuló.

(Beküldte Juhász József Pátyról.)

PÁSZTORTÜZ.

A magyar ló Pesten.

A magyar jellegzetességeket ma holnap csak a muzeumokban s a ritkaságok kereskedéseiben találjuk Pesten. Letűnt Pest utcáiról minden a magyart jellemző eredetiség. A Nemzeti Színház purtikusai alatt pár évig még ugyanott kínálgatták színes portékáikat a kövesdi kontyos menyecskék. Valamiképpen kedves, selymes, tarka magyar színt keverték a pesti, jellegtelen, nemzetközies forgatagba. Most már ez is elmúlt. Valakinek megfájdult a szeme a látásuktól. Betiltották, szíjjelszörták a tarka törökszegfü virágbokrétához hasonlatos matyó-vásárt. Batyú kényyszerítettek a hátukra s néhány kitarított matyó menyecske szárnyaszegetten ténfereg a tilalom alá helyezett „place“ körül.

A magyar agárt, komondort, pulit ellenben szájkosárral, szíjpórázonnal eléggé sürűn vezetik a festett száju divathölgyek. Pesti hölgydinát most már ekként és így a nyílt utcán is kutyálkodni... Azelőtt remek urifogatokban is gyönyörködhattunk. A városligeti kocskorzon vonultak fel a remekebbnél remekebb hintósllovak. Fent a bakon a pitykés dalmónyu, cifra szűrű, hegyesre pedert bajszú délceg kocsisokon megakadt a jövő-menőnek szeme... Ma száguldó automobiljaikkal a sofförök léptek a gyönyörű lovas felvonulás helyére... Csak gépet és gépészt látni mindenütt: itt a földön, fent az égen, lent a vízen, sőt a víz alatt is... Csodálatos, ritkaság látvány pedig, amikor a magyar vidékről verbuvált, válogatott, büszke, szép lovasrendőrsapat válogatott lován felvonul a pesti utcán. Egyetlen császárnak sincsen ilyen lovas testőrcsapatja, mint ezek a sisakos magyar huszáregények. Daliás főparancsnokok sem gépkocsin, hanem lóháton, vagy remek lovasfogatóján szokott megjelenni. Kecses fejű, táncos lábu, hullámos sörenyű hófehér lovak röpitik a pesti rendőrök főparancsnokát. Gyönyörködve megállottam a színházsarkon, midőn a Rákóczi-utról elbájoló nemes tüneményként elősuhantak a főparancsnok hófehér paripái... gyönyörködésembe azonban cudarul belereccsentett egy recsegős, pesti zamatu hang:

— Én ugy utálok a lovakat! — sunyította a lapos micsipkás cimborá. Majd, mint a tintahal — piszkát maga után hagyván — eltűnt a tömegben. Megbízsergett a markom. Ugy éreztem: az ilyenfajtaknak hiába fujának meg a réztrombitát... A gépkocsivezetőt még csak kitenyésztilték, de az igazi magyar huszár, igazi magyar bakaság semmiképpen nem az aszfalton terem.

MÓRICZ PÁL.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Éjszaka a konyhám padlóján igen sok bogár mászkál. A bogarak nappalra eltűnnek. Milyen bogarak lehetnek és hogyan lehetne azokat elpusztítani? (3653. számú előfizető, Felsőszőlők.) — **Felelet:** Bizonyára svábbogarak vannak a konyhájában. Figyelje meg, hogy a falrepedések, padlolyukak melyikében van a fészük és ennek tájkán este nintsen el Schweinfurtti zöld nevű mérgező zöld port. Ettől elpusztulnak 1—2 hét alatt.

Kérdés: Tarlórépát termeltem és a répát valamilyen módon el akarom tenni. Hogyan lehet úgy elraktározni, hogy még ne rothadjon? (Gy. P., Nyergespuszta.) — **Felelet:** A tarlórépa nagyon romlékony. Legjobb mielőbb feleltetni. Legfeljebb kisebb kupacokban (földdel lefedve) lehet eltartásával megpróbálkozni.

Kérdés: Hallottam, hogy a földművelésügyi miniszter ur olyan rendelkezést adott ki, amely szerint a mezei pockokat irtani kell. Szeretném tudni, milyen eljárással lehet a pockokat eredménytelően kipusztítani? (B. K., Balatonbény.) — **Felelet:** A mezei pockot irtani ugy lehet, hogy vízzel kiöntjük (mint az ürget szokták) és nyírfavesszőnyalábbal agyonverjük. Lehet irtani hohenheimi egérfogókkal. Ezeket úgy használjuk, hogy előző napon betörjük a kertben a pocoklyukakat, másnap pedig azokba, melyeket nyitva találunk (tehát amelyeknek lakói vannak) bedugunk egy-egy hohenheimi egérfogót. (Ez egy fából készült eszalán fogó, kapható Geitner és Rausch vaskereskedőnél Budapesten, VI., Andrássy-ut 18.). Végül irtahatjuk a pockot úgy, hogy minden lakot lyukba 5—5 gramm szénkéneget öntünk, azután jól betapoossuk; így a mérges gáz nem illanik el, hanem a lyukba szétterjed és megöli a benne levő pockot.

Kérdés: 1. Jó-e az őszi mélyszántás után tavasszal is ugyanolyan mélyen szántani, mint ősszel? 2. Melyiknek van nagyobb hízaló értéke, a rozsnak, vagy pedig a tengerinek? 3. A takarmány-tápanyag tartalma között a keményítőnek, vagy pedig a fehérjének nagyobb-e a hízaló hatása? 4. Melyik budapesti cég vásárolt zsupszalmat? 5. Kapható-e a Gazdasági Tanácsadó második száma? (S. F., Dövény.) — **Felelet:** 1. Őszi mélyszántás után tavasszal lehetőleg egyáltalában ne szántunk, hanem csak fagosoljunk, mert így nem vész el sok nedvesség a talajból és gyorsabb, könnyebb a munka. Ha a talaj a tavasz végén eszékzöldülő vetéssig tulságosan megülledett és gyomos lenne, akkor már helyes lesz szántani, de ekkor is csak 10—15 centiméter mélyre és nem olyan mélyre, mint ősszel. 2. A tengerinek hízaló értéke nagyobb, mint rozsné. 3. A „keményítő” hízaló hatása nagyobb, mint a fehérjéé. (248:235 arányban). Az u. n. „keményítőértékben” azonban a fehérje is szerepel, mert ez az összes tápanyagok (víz, fehérje, keményítő, cukor stb.) összehatásának mértéke, így a keményítőérték hízalóhatását nem lehet a fehérjéhez hasonlítani. 4. Zsupszalmat a terménykereskedők szoktak vásárolni, így Budapesten Drechsler Ignác, Kerepesi-u. 108.; Harsányi Testvérek, Erkel-u. 11.; Künszter Aladár, Széchenyi-u. 1.; Lorschey Testvérek, Markó-utca 3.). Budapesten a Haller-téren (IX. kerület) szokott minden pénteken szalma- és szénvásár lenni, itt is eladhatja szalmáját. 5. Nem kapható, azonban kiadóhivatatalunkban megrendelheti Bernátsky J.: A szőlőművelés című könyvét, amelynek ára 2 pengő 80 fillér.

Kérdés: 1. Hol lehet hízott libát megfelelő áron eladni? 2. Ötven darab liba hízalásához hány kilogramm szemes tengeri szükséges? 3. Hol kaphatok emdeni ludat? (Özv. S. K.-né, Sarud.) — **Felelet:** 1. A jól kihízalt libát a zsidók jó áron szokták megvenni, mert ők disznózsír helyett libazsírral főznek. Budapesten a Klauzál-téri csarnokban veszik meg a vidékiek libát a fővárosi kereskedők. Kérdezze meg levélben a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetét (Budapest, IX., Mester-u. 19.) és a Háztartási szövetkezetet (IX., Közraktár-u. 30.), ők is átveszik a libákat. 2. Egy libának tömés utján való kihízalásához — a nagyság szerint — 18—28 kg. szemes tengeri szükséges. 3. Emdeni ludat fajtiszta minőségben Bogvay Elemér ad el Sárospatakon. Hogy mennyiért, azt szívesen megírja, ha egy levelezőlapon megkérdi.

Kérdés: 1. Az Országos Társadalombiztosító Intézet orvosa harminezszázalékos rokkantnak nyilvánított. A rokkantjára lécra vonatkozó kérvényt még szeptemberben elküldték a központnak, azonban még ma sem intézték el. Hová forduljak, hogy ügyem végre elintéztést nyerjen? 2. Huszvizsgáló akarok lenni,

mit tegyek? 3. Hol kaphatok selyemgubót? 4. Milyen bérösszeget kell fizetni egy tizenöt métermáza teherbíró képességű bérautó után? (Cs. K., Mörök.) — **Felelet:** 1. Ajánlott levélben siérge meg az OTI igazgatóságánál, Budapest, VIII., Fiumei-ut 17. 2. A miskolci közvágóhidnál szoktak időközönként tartani huszvizsgáló tanfolyamot, írjon a vágóhid igazgatóságához. 3. Megmondja a közszégi selyemtermelési megbízott, Ha ilyen nincsen, forduljon közvetlenül a szokszárdi selyemfonódához. 4. Ez nem egyforma, egyik vállalkozó többet vesz, a másik kevesebbet kér. Az ár a megtett kilométerektől is függ. Általában naponként 20—40 pengő.

Kérdés: 1. Környékünkön homokkőbányát szeretnék felállítani, Ki vásárolja meg a homokkővet? 2. Hol lehetne krétát eladni? 3. Mennyi az értéke a háboru előtti 2000 koronának? 4. Tíz hold földet, házat és házhelyet akarok eladni, hol találok rá megfelelő vevőt? 5. Kemény fehér agyag földünk van, amelyben sok a mész. Lehet-e ezt a földet műtrágyával keverni? (K. N. I., Kisbodolya.) — **Felelet:** 1. Ajánlja fel valamelyik budapesti építőipari cégnek. Alább megadunk néhány címet, érdeklődjék ezen cégeknel: Wittmann Ernő, VI., Hungária-körut 78.; Müller Ádám, Rákospalota; Ripper Károly, Budapest, VIII., Reviczky-u. 4.; Budai építési anyagraktár, I., Retek-u. 41.; Bartha Adolf, VIII., Imre-u. 17.; Centrum ház-építő, I., Horthy Miklós-ut 9.; Boda Imre László, VII., Thököly-ut 110.; Budapesti építőipari szövetkezet, V., Nádor-u. 7. 2. Forduljon a következő mészegető telepekehez: Barta Vilmos, V., Kádár-utca 8.; Pallos Építőanyag Rt., IV., Deák Ferenc-utca 17.; Pollák Jenő, V., Széchenyi-utca 5.; Magyar Általános Kőszénbánya Rt., V., Zoltán-utca 2. 3. Körülbelül 2320 pengő. Hirdessen lapunkban és az „Uj Barázda” című napilapban. 5 Igen, lehet, de csak olyan műtrágyával, amelyikben kevés a mésztartalom.

Kérdés: Huszonhárom éves vagyok, szikvizgyárat szeretnék létesíteni. Milyen engedély szükséges ehhez? (Hű előfizető, 1947.) — **Felelet:** Iparigazolványt kell váltania a szolgabírói hivatalban. Ugyanott be kell jelentenie, hogy a községnek melyik helyén akar szikvizgyárat felállítani.

Kérdés: Hogyan lehet a butorokból a szút kiirtani? (Hangya, Győrszentivén.) — **Felelet:** Butorokból a szút úgy távolíthatjuk el, hogy a tüzhelyen lenmagolajat melegítünk és a forró olajat a szűtete butor nyílásaiba csepegtetjük. A szűt a lenolajtól elpusztul, vagy pedig kijön a butorból.

Kérdés: Hol van olyan budapesti pénzintézet, ahol vidéki házra hosszabb lejáratú kölcsönt adnak? (V. M., Szend.) — **Felelet:** Hosszu lejáratu kölcsönt a bankok éhözszerint nem adnak. Rövidebb lejáratu kölcsönt kaphat az önhöz közel eső hitelszövetkezetnél.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

December hó 14-én, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csépa.

December hó 15-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Fehérgyarmat, Gödöllő, Kapuvár, Körömd (sertésvásár bizonytalan), Kőszeg, Lovasbény, Mezőkeresztes, Miskolc, Nemesdél (sertésvásár bizonytalan), Sátoraljaújhely, Vásárosmiske (sertésvásár bizonytalan), Várpalota.

December hó 16-án, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Tamási. — Sertés- és kirakodóvásár: Borsódnádásd.

December hó 17-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alsónémedi, Székesfehérvár. — Sertés- és kirakodóvásár: Rudabánya.

December hó 18-án, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Bódvaszilás, Hajdúhadház, Nyírábrány, Sajtoskál (sertésvásár bizonytalan), Sarkad, Süttő, Szil.

December hó 19-én, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Berzence (sertésvásár bizonytalan), Csenger, Veszprém. — Kirakodóvásár: Sarkad. — Marha- és sertésvásár: Szarvas.

December hó 20-án, szombaton.

Lóvásár: Békés, Szarvas.

HÁROM URFI SZÉKELY FALUSI TÖRTENET

***
IRTA: FÖLDES GÉZA

(3. közlemény.)

Azok a székelyek és utódaik, kiket a régi lustrumok alkalmával akár lovas, akár gyalogos katonáknak irtak fel, mind az uramökeme címre tartanak számot.

És aki a címek e labirintusában el talál tévedni, helyrehozhatatlan tapintatlanságot követ el.

Szorgos András huszárkatona nemzetségből való, tehát ő mindenki számára uramökeme. Eppen ezért mi is megadjuk neki — amint illik — azt a joggal megillető címet: uramökeme.

Ezt azért is el kellett mondani, hogyha valami idegen ember kerülne hozzánk, azt ne gondolja, hogy — paraszt ember.

Az ilyen szóra máskülönbön is jó lesz mindenkinek vigyázni, mert a „paraszt“ szó nálunk durvaságot, neveltlenséget jelent. S ha valakiről azt mondanók, hogy ő paraszt, holtig tartó haragot vennénk magunkra.

Hogy esett, hogy nem, most nem tudnám megmondani, ötven esztendővel ezelőtt Dombaljára egy zsidó tévedett. Egy valódi és hamisítatlan zsidó. Ez mint valami sétáló uraság, végigjárta az egész falut.

Azt vizsgálta, hogy egy bolt számára hol lehetne alkalmas házat találni. A sétája közben az is kitűnt, hogy itt még nincsen bolt, pedig ebben a faluban egy boltos jól meg tudna élni.

Alapos megfontolás után úgy találta, hogy erre a célra a Szorgos András uramökeme háza volna a legalkalmasabb.

Ez a ház a templom közelében, a paplak mellett van. Előtte szép tágas térség. Még piacnak is megjárna.

A háznak három ablaka nyílik az utcára. Ez azt sejteti, hogy a három ablak mögött két szoba van. S ha egy ablakból ajtót vágna, szép tágas boltot nyerne és egy szobája is maradna. Ebben a családjával ő is jól elférne.

Honfoglaló polgártársunk már tovább nem is gondolkozott. Beindult a házba.

A kis kapu felett előbb elolvasta a felirást: „Áldás a bemenőnek, békesség a kijövőnek.“

Elég biztató. A kapu alighogy megnyitott, a kutya azonnal odarohant s hangos ugatással jelezte, hogy valaki be akar jönni.

Persze, hiszen ő a ház őrzője. Az ő kötelessége figyelmeztetni a gazdát, hogy valaki a kapunál áll. De az is az ő kötelessége, hogy addig beljebb ne eresse, míg a háziak közül valaki be nem vezet.

A kutyaugatásra menten ki is jött Szorgos uram ökelme. S ha a székely portára idegen ember vetődik, hiába akar a kapu mellett szoba állani, meg nem hallgatják. Betuszkolják a házba, ott ilendően leültetik és csak akkor foghat a beszédhez.

— Czitrom Izsák kereskedő vagyok, — kezdette a beszédet az idegen. És aztán elmondotta, hogy Dombalján boltot akar nyitni s e célból ezt a házat szeretné kibérelni.

Szorgos uram erre nem felelt mindjárt. Előbb

gondolkozott. Eközben nagy figyelemmel a menyet-gerendákat rendre mind végig szemlélgette. S mikor ilyenformán jól meggondolta a dolgot, kiszólt az asszonyhoz:

— Feleség, hallod-e?

— No, mit mond kied?

— Jere bé!

És az asszony bejött.

— Ne, Czitrom ur ide szeretne jöni botosnak.

— Azt jól es gondolá. Jó egy botos a faluba.

— Jó, jó. Igen, de a mű házunkban akar bótót nyitni.

— Hát e hogy juta eszébe? S kied mit szól erre?

— Ha jól megfizeti, nem bánom, — és Szorgos uram vállat vont. Az asszony megfordult és kifelé indult. Csak az ajtóból szólott vissza:

— Csinálja, ahogy jobbnak lássa.

Két hét sem telt el, megnyitott a bolt. Az ajtó felett ott állott a cégtábla:

CZITROM IZSÁK VEGYESKERESKEDÉSE.

A kétszárnyu boltajtón két fekete tábla. A két táblán olvasható, hogy mi minden kapható ebben a boltban.

Az ajtó mellett nyalábba kötve állott odatámasztva a sok borókafenyő-ostornyél. Kis lécen tarka kendőket lobogtatott a szél. A spárgán függő kaszák a szélben össze-összeütődtek s valóságos melódiákat zengettek. Lóvakaró, kefe, patkó lógott a szegeken. S mindezek ünnepies szint kölcsönöztek a boltnak.

Benn egy fél falat foglalt el a sok mindenféle selmeci pipa. A rengeteg fiók felirata jelezte, mi minden van a fiókokban. A sarokban nagy petróleumos hordó illata vegyült össze a falusi boltot jellemző szentjánoskenyér illatával.

Só, dohány, fűszer, kocsikenő, kötőfék, hordókötél, szárítógyeplő s csak a jó Isten tudná mind elősorolni, hogy még mi minden található ebben a boltban.

Azt azonban, ha nem mondanók, akkor is tudhatná mindenki, hogy ez a bolt Dombalját visszavonhatatlanul bekapcsolta a világkereskedelem fortagába.

Ez a bolt tehát méltán a falu szenzációja. Szorgos uramnak azonban a kaszinója. Ha a gazdasági munka szünetelt és ő ráért, csak idejött. Leült egy székre s csendes pipaszónál nézte a jövő-menőket.

Közbe-közbe a boltossal beszélgetett. Falu dolga, politika mind szóbakerült s a barátság közöttük napról-napra zilárdabb alapa helyezkedett.

Czitrom Izsák a bolti portékát Brassóból hozatta. Szorgos András volt az állandó fuvarosa és bizalmasa. És Szorgos uram e bizalomra minden tekintetben méltó is volt, mert minden megbízást Czitrom teljes megelégedésére végezte el.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

S S Hírnév

(Beküldte Kótyay Ferenc Sárosdról.)

2. Szórejtvény.

50 pengő ülő alkalmatosság
(sz=ny)

(Beküldte Kósa Róza Kerkakutusról.)

3. Szórejtvény.

üt S AEU IOU

(Beküldte Dobokai Mihály Széchenyiről.)

4. Szórejtvény.

nem régi vetés közt van

(Beküldte Nagy M. János Karcagról.)

5. Szórejtvény.

gyümölcs (— a) női név

(Beküldte Kún Etus Porcsalmáról.)

6. Pontrejtvény.

. é . y . s . b . a . á . c . á . a . d . o . b . n
. k . s . t . a . a . t .

(Beküldte Turopoli Arisztid Kalocsáról.)

7. Szórejtvény.

Hajnalban van O alom (—z)

(Beküldte Pleskónics Terus Usanádapácáról.)

8. Szórejtvény.

A lak (la) gally nagy szoba T se

(Beküldte id. Gulyás József Borsosgyőrből.)

9. Pontrejtvény.

B . l . o . o . a . u . a . l . n . k

(Beküldte ifj. Tóth István Alsóradásról.)

10. Szórejtvény.

Jókai gimnazista

(Beküldte Patay Ica Békéscsabáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő évi első számban közöljük.

A 47-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Dupla vagy semmi.** 2. Pontrejtvény: **Háromszíni nemzeti lobogó.**

3. Kockarejtvény:

á	d	á	m
d	a	r	a
á	r	a	m
m	a	m	a

4. Szórejtvény: **Irógép.** 5. Szórejtvény: **Halpaprikás.** 6. Szórejtvény: **Rádió.** 7. Szórejtvény: **Megsenmisült.** 8. Szórejtvény: **Haladó.** 9. Szó- és betűrejtvény: **A esők mindemél többet ér.** 10. Pontrejtvény: **Jó szerencsét kívánok a „Vasárnap“ mind-den olvasójának.**

Megfejtettek: Szkinta J. Ferenc, Békefi László, Kalauz Pál, Déványai Munkás Önképzőkör, Pintér János, Kun Etus, Kovács Bálint, Pap József, Virovez Irén, Eöry Rózi, Horváth György, ifj. Inezedy Márton, Kovács András, Baricsa Ferenc, Domián Ilona, Gere Piroksa, Vancsa Lajos, Hegyi István, Halász György, Kótyay Ferencné, Lipécz György, Balogh László, Boda Pál, Bari József, Széles Lajos, Gyurki Gyula, Gál Béla, Földesi Géza, Bodnár Imre, Szabó Lajos, Hegedüs István, Kovács Péter, Boros József, Szabó Erzsike, Lovas Juliska, Budai Károly, Oláh Péter, Nagy Lajos, Sipos Bálint, Kálmán Lajos, Dénes István, Balázs András és Szitás Juliska.

Jutalomkönyvet nyertek: **Pintér János** (Ventepusza u. p. Szepetnek), **Pap József** (Mindszent), **Lipécz György** (Timár), **Gyurki Gyula** (Egyházaskróc), és **Pap István** (Kecskemét).

A 48-ik számban megjelent rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (M. kir. földművelésügyi minisztérium, Budapest, Kossuth Lajos-tér 11. sz., II. em. 207.) közlése szerint a következők:

keresnek munkást:

Csillag Vilmos szőlőbirtokos jan. 1-re egy vincellért meg- egyezés szerint; Nyársapát (Pest vm.), — **Szemző Ernő** gazda- sága 1931 jan. 1-re két családost igáskocsist megegyezésre. Egyiknél felnőtt fiu-családtagok kocsis munkára, másikkál leányok baromfikezeléshez kívánatnak; Leányvár (Esztergom vm.). — **Háztulajdonos** keres azonnalra egy kertészségédiet, aki feleségével a házmesteri teendőket is ellátja. Lakás, fűtés, kert hasznának fele. Csak felnőtt gyermekkel vagy anélkül; Pécel, Kossuth-tér 7. — **Ullmann Vilmos** kertészete keres 1931 jan. 1-re egy virágkertet, aki rózsá- és cserjénevelésben járatos. kereskedelmi kertészetben tanult, nőtlen; Kalocsa. — **Kázmér Dánielné** keres egy vincellér-kertet 3800 négyszögöl oltvány- szőlőhöz kikapalástól — bekapalásig konvencióra, vagy szerző- déssel; ha nagyobb fia van, alkalmazza a házkülről munkára és a veteményeskertben; Kötése-Csicsal pusztá (Somogy vm.). — **Vitéz Tihanyi Ferenc** tiszthelyettes keres egy feles kertész 10 hold gyümölcsös telepítéséhez, melyből 3 hold már készen van; szerződés 10 évre. Jelentkezés d. e. 7—1 óráig; Nyirög- háza, Vitézi Szék, Pénzügyi Palota, II. 2; azontul: Nyirög- dány (Szabolcs vm.). — **Tolcsvai Nagy Miklós** földbirtokos keres egy vincellér-kertet Hajdu-Szabolcs vagy Hevesmegyé- ből. Gyümölcs-palántát dinnyekertészetéhez értsen. Évi bér: 12 métermáza rozs, 3 métermáza buza, 24 kilogramm só, 2 szekér tüzifa, 1800 négyszögöl tavaszföld, 4 darab sertés, 2 darab marhához legelő, kenyérsütéshez fűtelék, aljazáshoz szalma, lakás, dinnyetermelés feles, aratáskor részes, aratásba léphet, munkája végeztével más munkát is vállalhat; Nyir- mihálydi (Szabolcs vm.).

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 9-én.)

GABONATŐZSDE.

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapestben.

Buza, tiszavidéki, 77 kg-os 13.95—14.35, 78 kg-os 14.10—14.50, 79 kg-os 14.30—14.90, 80 kg-os 14.35—15.05, 81 kg-os 14.35—15.15, felsőtiszai, 77 kg-os 13.90—14.05, 78 kg-os 14.05—14.20, 79 kg-os 14.25—14.40, 80 kg-os 14.30—14.45, 81 kg-os 14.35—14.45, jársági, 77 kg-os 13.90—14.10, 78 kg-os 14.05—14.25, 79 kg-os 14.25—14.45, 80 kg-os 14.30—14.50, 81 kg-os 14.35—14.65, fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai, 77 kg-os 13.90—14.05, 78 kg-os 14.05—14.20, 79 kg-os 14.25—14.40, 80 kg-os 14.30—14.45, 81 kg-os 14.35—14.45 pengő. — **Rozs**, pestvidéki 8.90—9.00, más 8.90—9.00. **Arpa**, takar- mány, elsőrendű 13.00—13.75, közép 12.00—12.50, sörárpa, felsőmag- gyarországi 19.00—21.00, egyéb 14.50—16.75. **Zab**, elsőrendű 18.25—18.50, közép 18.00—18.25. **Tengeri**, tiszai, új 11.80—11.90, dunántúli, új 10.70—10.80. **Korpa** 7.85.—8.00 pengő.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan termé- nyekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő mulva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha

valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Búza márciusra 15.36—15.37. — Rozs márciusra 9.85—9.87. — Tengeri májusra 12.75—12.76 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi v. t. heti jelentése.) Lőheremag szilárd, a kínálat ugyszólván teljesen megszűnt, viszont a kőföld részéről állandóan élénk kereslete van, ára tovább emelkedett. Lucernamag irányzata nem változott, a külföldi érdeklődés némileg javult. Tavaszai búkkönyben nincs forgalom. Baltacimnag szilárd, a termelők részéről vajmi kevés kerül piacra, ára emelkedett. Jó kereslete van nyulszopukamagnak és fehérherének, ennek következtében mindkettőnek irányzata megszilárdult. Takarmányrépamag. A helyzet utolsó jelentésünk óta nem változott, nagy kínálat észlelhető, ellenben kereslet még most sem mutatkozik. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései: 100 kilónként, nyersáruért Budapesten: káposztarepce 24.50—25.50, köles 10.50—11.50, lucerna 135—160, lőhere 135—160, tavaszai búkköny 15—17, szósós búkköny 28—32, lenmag, elsőrendű 33—35, lenmag, másodrendű 30—31, napraforgó 15.25—15.50, muharmag 13—14, csillagfűrt, fehér 12—13, Viktória-borsó 14—19, Express-borsó 13—16 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 48—52, duplanullás finom tészta 40, nullás 40, kettős főzöliszt 36—38, négyes kenyérliszt 32—36 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 11.5, borsóhéj 10, borsókorpa 10, buzakorpa 8.50, buzakorpa 8.50, buzatakarmányliszt 12.50, konkolydara 11, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 14.50, repcepogácsa 9.50, répaszélet, szárított 6.50, rozskorpa 8, rozskorpa 8.25, rozso 8, rozstakarmányliszt 12.50, tökmagpogácsa 18 pengő.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 8.25—8.50, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 4—7, muharzséna 8.25—9, lucernaszéna 8.50—9.50, almossalta 2—2.60 pengő métermázsánként.

Alomtözeg tépve, bálákban 3.77, alomtözeg tépve, ömlesztve 2.73 pengő métermázsánként.

Cirokszakál. Szegedi árak: Takarószalma, uradalmi 36, kiszagdtól 33, békaszalma, uradalmi 32, kiszagdtól 28 pengő mázsánként. **Cirokmag:** 6 pengő mázsánként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármoskór (tarka) 0.96—1, elsőrendű belföldi jármoskór (fehér) 0.96—1, 1½—2 éves üszök 0.94—1, 1½—2 éves tinók 0.96—1, fiatal, friss felkötésű 1.15—1.25 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Vágómarhák és ökör. Középmínőségű 68—90, gyenge 56—66, bíka, középmínőségű 84—92, gyenge 72—82, tehén, közép 58—76, gyenge 44—56, bivaly 44, növekedőmarha 68—94, eszontozivaló marha 36—44 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 114—117, középmínőségű sertés 117—120 és nehéz sertés 120—124 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Szürőmarhásár. Elő borjúk, belföldi szopós, elsőrendű 1.38—1.48, kivételesen 1.52, másodrendű 1.15—1.35 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Gyapjú. A most folyó londoni gyapjúaukcion az irányzat továbbra is lanyha. Az árak körülbelül 4 százalékkal estek. Ennek a körülménynek a hazai piac alakulására nincsen hatása, miután nálunk az üzlet csak nagyon mérsékelt keretek között mozog változatlan árával.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacon november 29 óta a marhabőr ára 5 fillerrel olcsóbbodott kilogrammonként. Árak: marhabőr, magyar 0.95, marhabőr, tarka 1.05, borjubőr, hosszú lábbal 1.90—2, juhbor 0.60 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastag hátszín, felső, félrepecsenye, gömbölyű felső 200—320, fartső, hátszín 200—320, csontos oldalas 160—280, tarja, szegye 160—200, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 260—480, sütnivaló 180—400, pórköltnek való 140—260 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bányagrus:** Juhcomb 160—220, gerince, lapocka 190—160, pórköltnek való 80—140 fillér kilogrammonként. — **Sertés:** Friss karaj 220—290, friss comb, tarja, lapocka 180—220, friss oldalas 170—190, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 230—320, vidéki 260—400, olvasztani való szalonna 152—160, sózott kenyérszalonna 170—220, füstölt 190—220, hár 180—184, zsíros tepertő 180—220, helybeli sertészsír 172—180 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Elő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 200—300, csirke 120—300, káppan 300—450 fillér darabonként. — **Leölt állatok:** Tyúk 180—240, csirke 180—300, káppan 260—300, hizott ruca 170—200, lud, hizott 170—200, pulyka, hizott 180—220, ludmáj 400—700, ludzsír és hár 200—260 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 16—20, főzőtojás 14—17 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bőrből darabonként 250—500, kifőltre, bőr nélkül 140—160, fácán darabja 200—400, fogoly darabja 150—200 fillér, szarvascomb 250, gerince 350—600, lapocka 180—200, többi része 80—100, őzgerince 600, comb 300, egyéb 100—200, vad-disznó-gerince 250, comb 250, egyéb 100—200 fillér kilogrammonként.

Hal. Elő állatok a nyílt piacokon: Harsca 400—600, csuka 240—300, ponty 180—250, kárász 140—200, compó 200—250 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Folyami rák 18—20 fillér darabonként. **Tej és tejtermékek.** A nyílt piacokon: Tejesztéj 30—36, tejszín 260—320, tejföl 150—200, centrifugált teavaj, tömbben 360—440, 10 dkg-os csomagolásban 440—560, főzővaj 340—400, szedett vidéki vaj 360—400, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—70, juhtúró 200—240, kevertúró 180—200, liptóúró 180—300, hazai ementáli sajt 380—500, hazai trappista 200—340 fillér kilogrammonként.

Europa Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság.

Száraz főzések és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 36—70, hántolt feles borsó 50—80, fehér, aprózemű bab 40—50, nagyszemű 56—80, színes 40—42, finom árpkása 80—120, durva 56—80, tojásos-tarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldiség. A nyílt piacokon: Sárgrépa kilogrammja 10—16, sárgrépa zöldjével csomója 5—12, petrezselyem kilogrammja 12—18, petrezselyem zöldjével csomója 6—14, zeller, ujdonság, zöldjével darabja 4—15, zeller kilogrammja 18—26, kalarábé zöldjével darabja 4—8, őszifajta kalarábé kilogrammja 16—24, kevert zöldiség 14—20, fejessaláta 6—30, makói vöröshagyma 8—10, közönséges vöröshagyma 6—8, fokhagyma zöldjével 60—90, cékla 12—20, hazai fejéskáposzta 6—12, savanyított káposzta 26—28, káposzta 16—28, vöröskáposzta 24—36, karfiol 80—140, torma 60—100, burgonya 6—8, rózsaburgonya 10—12, Ella 10—12, kifli 16—24, kelbimbó 80—120, tömör csiperkegomba 240—400, mezei csiperkegomba 200—300, szárított gomba 1000—2000, fekete retek kilogrammja 12—24, hónaposretek csomója 6—15, ecetes agorka 120—140, vizes 100, savanyított zöldpaprika kilogrammja 100—140, főzőtök 24—40, gyalult 36—50, süttőtök 16—20, sóska 50—80, tisztított paraj 20—36, gyökeres 24, főzött paradicsom literje 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 80—180, közönséges 40—120, rétesalma 50—80, nemes fajkorte 100—300, szilva 140—160, gyümölszil 140—320, eltett csemeszőlő 100—200, naspolya 60—120, csipkés 80—90, keményhéjú dió 85—150, dióbél 320—500, héjazott magyóré 260—360, héjazott mandula 300—720 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 440—480, félédes, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 92—120, pergetett méz 140—150, házi színezappan 136—160, közönséges háziszappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kilogrammonként Szegeden: Édes nemespaprika 2.25—2.35, félédes paprika 1.60—1.80, elsőrendű paprika 1.20—1.40, másodrendű paprika 0.70—0.80, harmadrendű paprika 0.35—0.40, csövespaprika füzérenként 3.50—4.50 pengő. — **Kalocsán:** Édes nemespaprika kg-ént 2.10—2.30, rózsapaprika 1.20—1.40, másodrendű paprika 0.60—0.80, harmadrendű paprika 0.20—0.30, füzéres csöves paprika 0.80—1 pengő.

Borpiac. A borpiacra a helyzet az elmúlt héten nem változott. Az olcsóbb borok iránt az érdeklődés továbbra is tart és ilyenek export céljaira vásárolnak. Ára kistermelőknél hektoliterenként és Malligand-fokunként 1.00—1.20 pengő, míg urasági tételeket 1.20—1.80 pengőért vásárolnak Malligand-fokunként és hektoliterenként. Ó-borok iránt kereslet alig mutatkozik.

Fapiac. Az üzletmenet a fapiac minden ágában nagyon eszenes. Tüzipiacban nagy készletek állnak rendelkezésre, úgy, hogy a tüzifapiaci egyesület akciója, hogy a kormány a belföldi tüzifa fogyasztását Budapesten és környékén kötelezővé tegye, sikerrel kecsegtet. Arról van szó, hogy az importtüzifát 40—50 százalékkal belföldi tölgy- és cserfával kell majd keverni, ami a belföldi tüzifának jobb kelendőséget fog biztosítani. Hazai tüzifa ára Budapesten: száraz bükkaság 290—300 pengő, cserhasáb 260—280 pengő, dorong 230—240 pengő vagononként, míg száraz import-bükkaság 305—315 pengő. — **Keményfában** a forgalom minimális és **temnyágyban** is megcsappant a kereslet. — **Faszéna** a kínálat lenyomta az árakat, belföldi Állomáson kb. 600 pengő, míg retortafaszén 780—830 pengő 10 000 kilogrammonként a magyar határon.

Idegen pénznemek eladási és vételi ára december hó 9-én. Egy pengőnél többre kerül egy darab: Angol font 27.65 (27.80); dollár 5.68 (5.71); hollandi forint 2.29 (2.30); német márká 1.36 (1.36½); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — **Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:** Csehkorona 16.86 (16.96); szerb dinár 10.03 (10.11); francia frank 22.30 (22.60); lengyel zloty 63.80 (64.20); román leu 3.36 (3.40); olasz líra 29.75 (30.05); osztrák schilling 80.30 (80.70) fillér. **Arany- és ezüstérmék.** Huszkoronás arany 24 (24.2); ezüst egykoronás 0.28 (0.29); régi ezüst forint 0.74 (0.75); ezüst ötkoronás 1.45 (1.47) pengő darabonként. Szinarany kilogrammja 38.30 (38.40); színezüst kilogrammja 69 (70) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.

FELELŐS KIADÓ: HERCZEG JENŐ.

Gyermekkerékpárok,

német, francia és saját készítményűk, 100, 130 és 150 P. Kerékpár dinamoámpák, első-rangú német gyártmányok 20 P.

Láng Jakab és Fia.

Magyarország legnagyobb, legrégibb és legmegbízhatóbb kerékpárkötője. Árjegyzék ingyen.

Budapest, VIII., József-körtút 41. szám.

Gyűjtünk előfizetőket

a
VASÁRNAP
számára!

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegnek rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCZI-UT 32. I. EM. I. AJTÓ. — Rókus-kórházzal szemben.

(Igazgató: Schmdék Tibor dr.), Budapest, Ó-utca 12.